

# Solvens- och verksamhets- rapport för Livförsäkrings- bolaget Skandia, ömsesidigt 2016



**skandia :**

# Innehållsförteckning

<b>Inledning</b>	2
<b>Sammanfattning</b>	2
<b>A Verksamhet och resultat</b>	6
A.1 Verksamhet	6
A.2 Försäkringsresultat	7
A.3 Investeringsresultat	9
A.4 Resultat från övriga verksamheter	9
<b>B Företagsstyrningssystem</b>	10
B.1 Allmän information om företagsstyrningssystemet	10
B.2 Lämplighetskrav	13
B.3 Riskhanteringssystem inklusive egen risk- och solvensanalys	14
B.4 Internkontrollsystem	18
B.5 Internrevisionsfunktion	18
B.6 Aktuariefunktionen	18
B.7 Uppdragsavtal	19
B.8 Övrig information	19
<b>C Riskprofil</b>	20
C.1 Försäkringsrisk (teckningsrisk)	20
C.2 Marknadsrisk	22
C.3 Kreditrisk	26
C.4 Likviditetsrisk	27
C.5 Operativ risk	28
C.6 Övriga materiella risker	29
<b>D Värdering för solvensändamål</b>	31
D.1 Tillgångar	31
D.2 Försäkringstekniska avsättningar	33
D.3 Andra skulder	34
D.4 Alternativa värderingsmetoder	35
<b>E Finansiering</b>	37
E.1 Kapitalbas	37
E.2 Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav	37
E.3 Användning av undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet	37
E.4 Skillnader mellan standardformeln och använda interna modeller	37
E.5 Överträdelse av minimikapitalkravet och solvenskapitalkravet	37
<b>Ordlista</b>	38
<b>Bilagor</b>	40
Bilaga 1 Placeringar i dotter- och intressebolag	40
Bilaga 2 Balansräkning S.02.01.02	41
Bilaga 3 Bilaga 2 Premier, ersättningar och kostnader per affärgren S.05.01.02	42
Bilaga 4 Premier, ersättningar och kostnader per land S.05.02.01	45
Bilaga 5 Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring och SLT sjukförsäkring S.12.01.02	47
Bilaga 6 Kapitalbas S.23.01.01	49
Bilaga 7 Solvenskapitalkrav – för försäkringsbolag som omfattas av standardformeln S.25.01.21	51
Bilaga 8 Minimikapitalkrav – både livförsäkrings- och skadeförsäkringsverksamhet S.28.02.01	52

# Solvens- och verksamhetsrapport

Styrelsen för Livförsäkringsbolaget Skandia, ömsesidigt med organisationsnummer 516406-0948, avger härmed Solvens- och verksamhetsrapport avseende 2016.

## Inledning

Försäkringsbolag omfattas av en reglering som syftar till att ge ett kundskydd vid tecknande av försäkringar. Genom införandet av en ny generation av solvensreglering från och med den 1 januari 2016, Solvens 2, har kundskyddet förstärkts och blivit mer likvärdigt inom EU. Solvens 2-regelverket har i svensk lagstiftning implementerats i bland annat försäkringsrörelselagen (2010:2043) (FRL).

Syftet med denna rapport är att ge information om solvens och verksamhet i enlighet med FRLs krav på offentliggörande. Rapporten omfattar beskrivningar av verksamhet och resultat, företagsstyrningssystem, riskprofil, värdering för solvensändamål och finansiering för Livförsäkringsbolaget Skandia, ömsesidigt (Skandias livbolag eller bolaget). Rapportstrukturen är fastställd i regelverket och därmed gemensam för alla försäkringsbolag för att underlätta en jämförelse mellan bolagen.

Rapporten är upprättad i enlighet med FRL, de detaljerade krav som specificeras i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 samt EIOPAs Riktlinjer för rapportering och offentliggörande (EIOPA-BoS-15/109).

I rapporten återfinns hänvisningar till Skandias årsredovisning för 2016 ([www.skandia.se](http://www.skandia.se)) i de fall uppgifterna anses vara likvärdiga till art och omfattning som den information som offentliggörs genom denna rapport.

Informationen presenteras per den 31 december 2016 och i tusental kronor om inte annat anges. Jämförelsetal för 2015 är angivna inom parentes.

## Sammanfattning

### Verksamhet och resultat 2016

Skandias livbolag bedriver livförsäkringsverksamhet i Sverige. Genom dotterbolagen bedrivs även fond- och depåförsäkring och skadeförsäkring i Sverige och Danmark samt bankverksamhet i Sverige. Skandias livbolag är ett ömsesidigt bolag som ägs av dess kunder, försäkringstagarna. Det innebär att allt

överskott går till bolagets försäkringstagare. Samtliga dotterbolag är helägda och får dela ut vinst.

Verksamheten delas in i affärgrenar där den dominerande grenen är Försäkring med rätt till överskott inom vilken traditionell livförsäkring utgör den största försäkringskategorin.

Att spara i traditionell livförsäkring innebär att Skandias livbolag förvaltar kapitalet och ger en garanti om framtida utbetalning. Garantin byggs successivt upp av inbetalningarna och för varje premie som betalas in till sparandet beräknas ett garanterat belopp för utbetalningen, ett så kallat försäkringsbelopp. Alla kunders kapital placeras i samma portfölj, traditionella livportföljen, och försäkringstagarna delar på överskottet. Det överskott som uppstår fördelas inte direkt utan med en återbäringsränta, som jämnar ut avkastningen över tid.

Försäljningen och premieinkomsten inom Försäkring med rätt till överskott minskade betydligt under 2016 jämfört med 2015 främst som en följd av lägre återbäringsränta men också på grund av lägre garantier för nya premier. Återbäringsräntan justerades vid flera tillfällen under 2016 för att vid årsskiftet uppgå till 5 procent. Från och med den 1 januari 2017 är återbäringsräntan höjd till 7 procent före skatt och avgifter.

Resultatet före skatt uppgick till 12 868 618 (19 603 831) kSEK. Det finns flera bidragande orsaker till det lägre resultatet. Störst påverkan kommer från en ökning av de försäkringstekniska avsättningarna till följd av lägre diskonteringsränta.

Kapitalavkastningen är avkastningen på kundernas kapital placerade i den traditionella livportföljen. Avkastningen påverkas främst av hur kapitalet är placerat och marknadens utveckling. Kapitalavkastningen i den traditionella livportföljen uppgick till 8,2 procent under 2016. Under året var det framförallt placeringar i råvaror, infrastruktur och onoterade bolag som bidrog till avkastningen. Inom

noterade aktier var det marknaderna Nordamerika och tillväxtmarknader som gav högst avkastning. Ytterligare en bidragande orsak till den positiva avkastningen var den svenska kronans försvagning, vilket resulterat i att utländska tillgångar steg i värde.

### **Företagsstyrningssystem**

Skandias livbolag ska styras på ett sunt och ansvarsfullt sätt, vilket säkerställs genom bolagets företagsstyrningssystem.

Skandias livbolag ägs av kunderna och styrs genom 21 representanter i ett fullmäktige. Representanterna väljs av kunderna för tre år i taget med val varje år av sju fullmäktigeledamöter. Fullmäktige är det högsta beslutande organet i Skandias livbolag och rösträtten på bolagsstämman utövas i sin helhet av fullmäktige. Vid ordinarie bolagsstämma fastställs resultat- och balansräkning samt utses revisorer och ledamöter i styrelsen. Det beslutas också om arvoden till styrelseledamöter och revisorer, samt ansvarsfrihet för styrelsen och vd. Bolagsstämman beslutar även om en ägarinstruktion som anger de värderingar och övergripande principer som ska vara vägledande för bolagets verksamhet. Styrelsen är ansvarig för bolagets organisation och förvaltningen av dess angelägenheter medan vd ansvarar för att den löpande förvaltningen av bolaget sker enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Vd har utsett en koncernledningsgrupp och ansvarsfördelningen inom denna regleras i mandat för respektive befattningshavare. Vd leder arbetet i koncernledningen samt fattar beslut efter samråd med dess ledamöter.

En väsentlig del av företagsstyrningssystemet är bolagets system för intern kontroll. Det interna kontrollsystemet omfattar styrning genom främst styrdokument, processer, rutiner och kontroller samt den organisation och ansvarsfördelning som har utformats för att bidra till en ändamålsenlig och värdeskapande verksamhet, tillförlitlig finansiell rapportering samt efterlevnad av tillämpliga externa regler.

Ansvar för intern kontroll, inklusive riskhantering och regelefterlevnad, fördelas på tre olika så kallade försvarslinjer inom bolaget. Den affärsdrivande verksamheten i bolaget, första försvarslinjen, ansvarar för den interna kontrollen i sin del av verksam-

heten. I ansvaret ingår att identifiera, mäta/värdera, hantera, följa upp samt rapportera risker inom ansvarsområdet. Den andra försvarslinjen omfattar de från verksamheten oberoende funktionerna riskhanterings-, aktuarie- och regelefterlevnadsfunktionen. Funktionerna stödjer, övervakar och följer upp verksamhetsstyrningen, riskhanteringen och regelefterlevnaden i den affärsdrivande verksamheten. Den tredje försvarslinjen, internrevision, är en oberoende funktion direkt underställd styrelsen genom styrelsens risk- och revisionsutskott. Internrevision granskar och utvärderar systemet för och effektiviteten i den interna styrningen och kontrollen, inklusive funktionerna i andra försvarslinjer.

Skandias livbolags verksamhet ger upphov till olika typer av risker som marknadsrisk i den traditionella livförvaltningen men även andra väsentliga risker såsom försäkringsrisker, kreditrisker och operativa risker. För att bolaget ska kunna maximera värdet till kunderna över livstiden av deras försäkringar, samtidigt som de inte utsätts för alltför stora risker, behöver riskerna hanteras på ett lämpligt och effektivt sätt, detta görs inom ramen för bolagets riskhanteringssystem.

Riskhanteringen utgår från Skandias livbolags riskstrategi genom vilken styrelsen sätter övergripande ramar för bolagets risktagande. Som en del i riskstrategin beslutar styrelsen om restriktioner som begränsar vilka risker och hur mycket risk bolaget får utsätta kunderna för. En av de mest centrala restriktionerna avser risken för insolvens, det vill säga risken för att Skandias livbolag inte kan fullfölja sina garanterade åtaganden mot försäkringstagarna. Genom att besluta om en restriktion för denna risk sätter styrelsen en övergripande begränsning för hur mycket försäkringsrisk, marknadsrisk, kreditrisk samt operativ risk som kan tas i den dagliga verksamheten. Restriktionen fastställer hur mycket kapital som Skandias livbolag behöver hålla för sina risker, så kallade kapitalkrav. Storleken på kapitalkraven för respektive riskkategori beräknas med en intern kapitalmodell som Skandias livbolag använder i sin interna styrning. Modellen baseras på hur bolagets tillgångar och skulder utvecklas i olika scenarier. Skandias livbolag ska ha så mycket kapital att det, givet de risker som bolaget tar, klarar att fullfölja sina åtaganden enligt försäkringsavtal under minst 199 av 200 år.

Per den 31 december 2016 uppfylldes det interna kapitalkravet med god marginal. Även genom regelverket för försäkringsbolag ställs krav på hur mycket kapital som försäkringsbolagen behöver hålla för att täcka sina risker, legala kapitalkrav. Det interna kapitalkravet är högre än det legala kapitalkravet.

Riskstrategin konkretiseras genom Skandias livbolags ansvarsfördelning för riskhantering samt styrande dokument i form av policyer, instruktioner och riktlinjer. Styrdokumentet fastställer riktlinjer och limiter för hantering av respektive riskkategori samt principer för fördelning av överskott. Den löpande hanteringen av risker sker enligt processer som omfattar identifiering, mätning/värdering, hantering, uppföljning och rapportering av risker.

### **Riskprofil**

Bolagets risker delas in i olika kategorier där de främsta är marknadsrisk, försäkringsrisk, kreditrisk, likviditetsrisk och operativ risk.

Bolagets riskprofil domineras av marknadsrisk, det vill säga risk för minskade värden till följd av en negativ utveckling på finansmarknaderna, och då framförallt aktieprisrisk i den traditionella livförvaltningen. Marknadsriskerna hanteras av bolagets kapitalförvaltning som har till uppgift att skapa hög avkastning över tid. För att säkerställa att marknadsrisken inte blir för hög kompletteras de restriktioner som följer med riskstrategin med andra begränsningar, exempelvis hur mycket av kundernas pengar som får placeras i olika typer av tillgångsslag och på vilka marknader.

De försäkringsrisker som bolaget tar hanteras på olika sätt beroende på risktyp, exempelvis hanteras risken för att tecknad affär är sämre än vad som antagits genom att bolaget tillämpar ett produktregelverk som anger under vilka förutsättningar kunder får teckna och ändra sina försäkringar.

Bolaget kan även drabbas av förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser, risker som sammanfattningsvis benämns operativ risk. Det är varken möjligt eller kostnads-effektivt att försöka eliminera alla operativa risker i verksamheten, Skandias livbolag har därför beslutat om ett internt regelverk för hantering av denna typ av risk. Regelverket omfattar en Skandiagemensam

process för hantering och rapportering av operativa risker och anger styrelsens risktolerans för operativa risker.

### **Värdering för solvensändamål**

En grundläggande del i regelverket för försäkringsbolag är att försäkringbolagen ska ha en kapitalbas som överstiger ett kapitalkrav. I äldre regelverk beräknas det legala kapitalkravet på ett schablonmässigt sätt, vilket är enkelt men inte riskbaserat. Det nya regelverket innebär ett riskbaserat synsätt, där det legala kapitalkravet baseras på bolagens egen riskprofil. Utgångspunkten för kapitalbas och kapitalkrav är en balansräkning värderad till verkliga värden, den så kallade solvensbalansräkningen. De största skillnaderna mellan finansiell redovisning och solvensbalansräkningen är värdering av dotterbolag samt värdering av försäkringstekniska avsättningar. Skandias livbolag följer för tjänstepensionsförsäkring den övergångsreglering som innebär att kapitalkrav beräknas enligt äldre regler. För övrig livförsäkring tillämpas Solvens 2. Detta innebär att såväl solvensbalansräkningen som kapitalkraven baseras på två olika regelverk.

### **Finansiering**

Per den 31 december 2016 uppgick Skandias livbolags kapitalbas till 162 930 709 kSEK och det legala kapitalkravet, solvenskapitalkravet, till 40 395 008 kSEK. Skandias livbolag klarade därmed det legala kapitalkravet med mycket god marginal, kapitalbasen översteg kapitalkravet med 122 535 701 kSEK.

### **Framåtblickande riskanalyser**

I den årliga affärs- och kapitalplaneringsprocessen omsätter Skandias livbolag affärsstrategin i en affärsplan med hänsyn tagen till en framåtblickande riskbild. Den framåtblickande analysen, kapitalplanen, ger ett långsiktigt perspektiv på kapital-situationen givet affärsplan och antaganden om olika framtida scenarier. Analysen används även som ett underlag till den egna risk- och solvensanalysen (ERSA). Genom kapitalplaneringen analyseras om Skandias livbolag har tillräckligt mycket kapital i förhållande till sina risker och uppfyller kapitalkrav i legala och interna regelverk på flerårig horisont. Inom regelverksområdet råder osäkerhet kring vilka regler som kommer att gälla för bolag som bedriver tjänstepensionsförsäkring, varför även olika regelverksscenario undersöks i analysen. Den analys som genomfördes under 2016 visar på en mycket

stark finansiell ställning och att Skandias livbolag klarar att täcka kapitalkraven, såväl interna som legala, i samtliga utvalda stressscenarion.

Med det nya regelverket för försäkringsbolag följer även krav på att försäkringsbolagen ska genomföra en årlig ERSA. I denna bedöms bolagets aggregerade kapitalbehov på ett och fem års sikt med utgångspunkt i den egna riskprofilen. Vidare omfattar ERSA en bedömning av kontinuerlig efterlevnad av bestämmelserna om de legala kapitalkraven och efterlevnad av bolagets försäkringstekniska avsättningar. Förslag till bedömning och underliggande analyser dokumenteras i en årlig rapport som granskas och utmanas av vd och styrelse. Styrelsen i Skandias livbolag godkänner processen samt granskar, utmanar och godkänner ERSA. Efter styrelsens godkännande kommuniceras resultat och slutsatser till berörd personal och en rapport skickas även in till Finansinspektionen. Den sammantagna bedömningen i ERSA är att Skandias livbolag i dagsläget är tillräckligt kapitaliserat och har en god kapital-situation.



# A Verksamhet och resultat

## A.1 Verksamhet

Rapporten omfattar Skandias livbolag som är moderbolag i försäkringsgruppen Skandia (Skandia-gruppen eller Skandia). Skandiagruppen omfattar i huvudsak Skandias livbolag med dotterbolagen Försäkringsaktiebolaget Skandia (publ) (Skandias fondförsäkringsbolag) med dotterbolag, Skandia Link Livsförsikring A/S i Danmark samt Skandia Fastigheter Holding AB med dotterbolag (Skandias Fastighetskoncern). En förenklad legal struktur för Skandiagruppen visas nedan.

En fullständig förteckning över Skandias livbolags dotter- och intressebolag framgår av bilaga 1.

Skandias livbolag bedriver traditionell livförsäkring i Sverige. Genom dotterbolagen bedrivs även fond-

och depåförsäkring och skadeförsäkring i Sverige och Danmark samt bankverksamhet i Sverige.

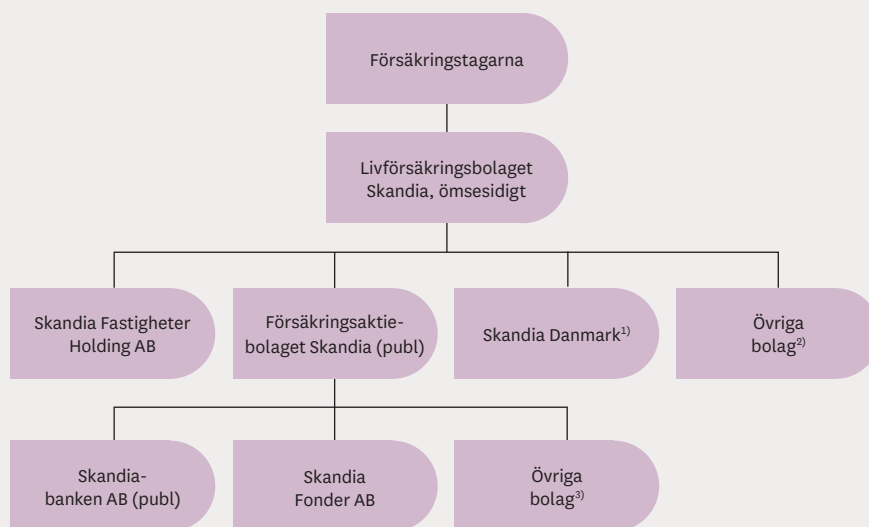
Skandias livbolag är ett ömsesidigt bolag som ägs av dess kunder, försäkringstagarna. Det innebär att allt överskott går till bolagets försäkringstagare. Samtliga dotterbolag är helägda och får dela ut vinst.

Styrelsen har sitt säte i Stockholm.

Under 2016 var medelantalet anställda i Skandias livbolag 1 553 (1 686) personer.

Vid ordinarie bolagsstämma 2016 utsågs revisionsbolaget Deloitte AB, med auktoriserade revisorn Svante Forsberg som huvudansvarig revisor, till Skandias revisorer till utgången av 2017 års ordinarie bolagsstämma.

### Övergripande beskrivning av Skandiagruppen



<sup>1)</sup> I Danmark ingår Skandia Asset Management Fondsmaeglerselskab A/S, Skandia A/S samt Skandia Link Livsförsikring A/S.

<sup>2)</sup> I övriga bolag ingår Skandia Försäljning AB, Skandia Investment Management AB, Skandia Operations Center UAB, Skandikon Operations Center UAB, Skandia Brands AB, Skandikon Administration AB samt Skandikon Pensionsadministration AB. Därutöver äger Livförsäkringsbolaget Skandia, ömsesidigt, tillsammans med Skandia Fonder AB aktier i Thule Fund SA, SICAV-SIF.

<sup>3)</sup> Övriga bolag som Försäkringsaktiebolaget Skandia (publ) äger avser Skandia Capital AB och Skandia Informationsteknologi AB.

Skandias livbolag bedriver tillståndspliktig verksamhet i Sverige. Skandias livbolag och Skandiagruppern står under Finansinspektionens ([www.fi.se](http://www.fi.se)) tillsyn.

Skandias livbolags försäkringsverksamhet delas upp på följande affärgrenar:

Affärgren	Försäkring
<i>Skadeförsäkringsförpliktelse:</i>	
Försäkring avseende inkomstskydd	Barnolycksfallsförsäkring och Vuxenolycksfallsförsäkring <sup>1)</sup>
<i>Livförsäkringsförpliktelse:</i>	
Försäkring med rätt till överskott	Dödsfallsförsäkring, Förmånsbestämd tjänstepension, Försäkring för efterlevandeskydd och Traditionell livförsäkring
Sjukförsäkring	Premiefrielseförsäkring och sjukförsäkring
Sjukförsäkring mottagen återförsäkring <sup>2)</sup>	Mottagen återförsäkring

<sup>1)</sup> Skandias livbolag genomförde per september 2016 en beståndsoverlåtelse av dessa försäkringar till Moderna Försäkringar.

<sup>2)</sup> Under avveckling.

### Betydande affärshändelser under året

#### Återbäringsränta

Under året har den ordinarie återbäringsräntan på kundernas traditionellt förvaldade försäkringskapital justerats vid flera tillfällen och uppgick vid årsskiftet till 5 procent före skatt och avgifter.

#### Försäljningar och förvärv

I november 2015 noterades Skandiabanken ASA på Oslo Börs. Vid börsnoteringen sålde Skandias livbolag cirka 70 procent av innehavet. Under 2016 såldes merparten av det kvarvarande innehavet varvid kvarstående innehav vid årets slut uppgick till 4 procent och redovisas fortsatt som ett vanligt aktieinnehav.

I augusti 2015 offentliggjordes att Moderna Försäkringar förvärvar Skandias livbolags verksamhet inom barn-, vuxenolycksfalls- samt gravidförsäkring. Under 2016 godkändes transaktionen av berörda myndigheter och i september slutfördes affären.

I juni 2016 förvärvades Skandia Brands AB (OM Plc Brands AB) vars största tillgång är rättigheterna till varumärket Skandia utanför Norden.

#### Nya ledamöter i styrelse och fullmäktige

Vid Skandias ordinarie bolagsstämma den 11 maj 2016 valdes två nya ledamöter till styrelsen; Reinhold Geijer och Jonas Persson. Styrelseledamoten Lars Lundquist avböjde omval.

Den tredje omröstningsomgången till Skandias fullmäktige avslutades under våren 2016 och sju nya ledamöter valdes in; Kajsa Lindstahl, Ylva Yngvesson, Jan-Åke Stenström, Irma Rosenberg, Magnus Dahlquist, Pia Nilsson och Mattias Forsberg. De nya ledamöterna tillträdde vid stämman den 11 maj 2016 och gör fullmäktige fulltaligt med 21 kundvalda ledamöter.

#### Organisatoriska förändringar

Under 2016 har det skett organisatoriska förändringar med syfte att öka besluts- och genomförandekraften inom Skandia. Koncernledning består efter det av Frans Lindelöw, Johanna Cerwall, Anna-Carin Söderblom Agius, Elsa Stattin (tf), Bo Ågren, Håkan Ljung, Annie Sebelius (tf) och Hans Sterte. Anna Grönlund Krantz tillträdde tjänsten som chef för Strategisk kommunikation under mars 2017 och Pia Marions tillträdde tjänsten som CFO under april 2017.

#### Omfördelning mellan risk- och sparrörelsen

Under januari 2016 omallokerades ett överskott på 5,1 miljarder kronor från riskförsäkringsrörelsen till sparförsäkringsrörelsen, varav cirka 4 miljarder till den kollektiva konsolideringsfonden för hela sparrörelsen. Omfördelningen ledde till att den kollektiva konsolideringsgraden förstärktes med cirka 1,2 procent per januari 2016.

För mer information om väsentliga händelser se Skandia årsredovisning 2016 ([www.skandia.se](http://www.skandia.se)), sid 63-64.

### A.2 Försäkringsresultat

Resultatet före skatt för Skandias livbolag uppgick till 12 868 618 (19 603 831) kSEK. Främsta orsaken till det försämrade resultatet är förändring i försäkringstekniska avsättningar. På grund av en lägre diskonteringsränta och en utvärdering som genomförts av beräkningsmetoder och antaganden har de försäkringstekniska avsättningarna förstärkts vilket påverkat resultatet med -18 533 843 (-1 350 104) kSEK. Premieinkomsten uppgick till 19 483 875 (23 125 784) kSEK. Den lägre premieinkomsten beror främst på den lägre återbäringsräntan jämfört med föregående år.

Försäljningen och premieinkomsten inom Försäkring med rätt till överskott, främst engångsbetald affär och inflytt av kapital till tjänstepension, minskade betydligt jämfört med 2015 framförallt som följd av lägre återbäringsränta men också på grund av lägre garantier för nya premier. Inom affären Försäkring avseende inkomstskydd minskade försäljningen jämfört med föregående år, vilket främst



beror på avyttringen av verksamhetsområdet inom barn-, vuxen olycksfalls- samt gravidförsäkring till Moderna Försäkringar.

Totalavkastningen 2016 var högre än föregående år och uppgick till 8,2 (5,3) procent. Kapitalavkastningen har bidragit positivt till årets resultat och uppgick till 27 413 703 (13 262 644) kSEK. För mer information om årets avkastning se avsnittet A.3 Investeringresultat nedan.

Försäkringsersättningarna inom Försäkring avseende inkomstskydd ökade jämfört med föregående år vilket till stor del är hänförligt till försäljningen av verksamhetsområdet barn-, vuxenolycksfalls- samt

gravidförsäkring. För affärsgren Försäkring med rätt till överskott ökade livfallsutbetalningarna (garanterade utbetalningar) jämfört med föregående år.

Under det sista kvartalet 2016 har nya antaganden angående dödlighet, kostnader, flytt och återköp samt ränteantaganden för de försäkringstekniska avsättningarna införts (ränteantagandena avser endast verksamhet övrig livförsäkring och därmed inte tjänstepensionsförsäkring). Effekten av detta har uppskattats till 4 400 000 kSEK i ökad försäkringsteknisk avsättning. Även en lägre diskonteringsränta under året bidrog till den totala ökningen av de försäkringstekniska avsättningarna på 18 533 843 kSEK.

#### Resultat per affärsgren (kSEK)

	Totalt	Skade-	Livförsäkring		Livåterförsäkring
		Försäkring avseende inkomstskydd	Sjukförsäkring	Försäkring med rätt till överskott	Sjukförsäk- ring mottagen återförsäkring
<b>2016</b>					
Premieinkomst f e r	19 483 876	209 925	1 051 406	18 222 545	—
Kapitalavkastning, netto	27 413 704	239 913	1 216 304	25 957 487	—
Försäkringsersättningar f e r	-13 606 888	-573 773	-1 069 675	-11 963 440	—
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar f e r	-18 533 844	78 034	-97 333	-18 514 545	—
Driftskostnader	-1 667 120	-44 341	-202 609	-1 418 312	-1 858
Övrigt tekniskt resultat	-64 057	270 650	-334 657	-50	—
<b>Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat</b>	<b>13 025 671</b>	<b>180 408</b>	<b>563 436</b>	<b>12 283 685</b>	<b>-1 858</b>
Bokslutsdispositioner	-157 053	-32 336	-125 022	—	305
<b>Resultat före skatt</b>	<b>12 868 618</b>	<b>148 072</b>	<b>438 414</b>	<b>12 283 685</b>	<b>-1 553</b>
Skatt	-667 821	7 452	-11 955	-664 925	1 607
<b>ÅRETS RESULTAT</b>	<b>12 200 797</b>	<b>155 524</b>	<b>426 459</b>	<b>11 618 760</b>	<b>54</b>
<b>2015</b>					
Premieinkomst f e r	23 125 784	307 385	1 056 213	21 747 223	14 963
Kapitalavkastning, netto	13 262 644	139 142	589 317	12 529 734	4 451
Försäkringsersättningar f e r	-13 008 931	-283 134	-983 281	-11 736 901	-5 615
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar f e r	-1 350 105	3 597	84 420	-1 438 122	—
Driftskostnader	-1 492 767	-62 491	-209 391	-1 217 168	-3 717
Övrigt tekniskt resultat	-301 536	—	-301 458	-78	—
<b>Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat</b>	<b>20 235 089</b>	<b>104 499</b>	<b>235 820</b>	<b>19 884 688</b>	<b>10 082</b>
Bokslutsdispositioner	-631 258	-102 053	-522 880	—	-6 325
<b>Resultat före skatt</b>	<b>19 603 831</b>	<b>2 446</b>	<b>-287 060</b>	<b>19 884 688</b>	<b>3 757</b>
Skatt	-720 840	1 854	78 076	-800 019	-751
<b>ÅRETS RESULTAT</b>	<b>18 882 991</b>	<b>4 300</b>	<b>-208 984</b>	<b>19 084 669</b>	<b>3 006</b>

Försäljningskostnaderna inom Försäkring med rätt till överskott uppvisade en ökning, dels i form av ökad beståndsersättning till rådgivarna på grund av ökat kapital, dels som följd av upplösning av tidigare års aktivering av försäljningskostnader. Även administrationskostnaderna ökade något jämfört med föregående år, främst i form av omstruktureringskostnader och investeringar, bland annat inom digitalisering. Driftkostnader minskade inom Försäkring avseende inkomstskydd jämfört med föregående år vilket till stor del är hänförligt till försäljningen av Skandias livbolags verksamhet inom barn-, vuxenolycksfalls- samt gravidförsäkring. Försäljningen av detta bestånd har även bidragit till en ökning av övrigt tekniskt resultat till följd av en engångseffekt relaterat till köpeskillingen.

### A.3 Investeringsresultat

Årets totalavkastning för den traditionella livportföljen uppgick till 8,2 (5,3) procent. Den årliga genomsnittliga totalavkastningen under femårsperioden 2012- 2016 uppgick till 8,2 procent. Samtliga tillgångsslag uppvisade positiv avkastning för helåret. Det främsta bidraget till portföljens avkastning kom från noterade aktier som under 2016 avkastade 13,5 procent, vilket bidrog med 3,6 procent till årets avkastning. Räntebärande placeringar gynnades av de fallande räntorna och bidrog totalt med 1 procent. Även placeringar i onoterade bolag hade ett mycket bra år och avkastade 18,2 procent vilket bidrog med 1,7 procent till portföljens totalavkastning. Skandias fastighetsinnehav bidrog med 1,3 procent med en absolut avkastning på 12,4 procent. Tillväxtmarknader, råvarumarknader och infrastrukturinvesteringar hade även de mycket god utveckling med avkastningstal strax under 20 procent vardera, vilket gav ett gott bidrag till totalavkastningen. Den svaga kronan har även gynnat bolaget eftersom Skandias livbolag har en relativt hög andel utländsk valuta. Den aktiva förvaltningen av de traditionella tillgångarna, noterade aktier och räntebärande instrument, hade ett positivt år och meravkastningen under året uppgick till 0,1 procent.

Placeringar i dotter- och intressebolag enligt finansiell redovisning uppgick till 43 242 161 (46 256 922) kSEK, vilket är en minskning jämfört med föregående år. Minskningen beror på bland annat på försäljningen av aktier i intressebolaget Skandiabanken ASA. Skandias livbolag har under året erhållit utdelning från Skandias fondförsäkringsbolag på 1 641 101 kSEK. För mer information se Skandia årsredovisning 2016 ([www.skandia.se](http://www.skandia.se)), not 54 Upplysningar närstående.

### Totalavkastning<sup>1)</sup>

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	4,4%	-13,4%	16,4%	9,4%	3,2%	7,3%	6,7%	13,6%	5,3%	8,2%

Placeringsstillgångar, netto	Marknadsvärde (kSEK)		Andelar (%)		Totalavkastning (%)	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Nominella obligationer	136 591 420	117 110 257	33,5	30,4	1,2	0,5
Svenska realobligationer	24 498 739	21 578 641	6,0	5,6	7,4	2,4
Svenska aktier	30 269 634	32 012 635	7,4	8,3	7,3	13,4
Utländska aktier	69 193 866	69 347 053	17,0	18,0	16,5	1,5
Fastigheter	44 350 000	40 960 000	10,9	10,6	12,4	18,8
Onoterade bolag	40 952 846	36 366 341	10,0	9,5	18,2	14,1
Alternativa investeringar	28 597 735	24 658 213	7,0	6,4	13,3	-3,8
Affärsstrategiska tillgångar <sup>2)</sup>	21 853 085	25 347 375	5,4	6,6	-0,6	4,6
Övrigt	11 347 526	17 343 390	2,8	4,5	—	—
<b>Totalt</b>	<b>407 654 851</b>	<b>384 723 905</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>8,2</b>	<b>5,3</b>

<sup>1)</sup> Totalavkastningstabellen är upprättad i enlighet med Svensk försäkrings rekommendationer. Se vidare Svensk försäkrings "Totalavkastningstabell - Rekommendation för årlig rapportering av totalavkastning"

<sup>2)</sup> Avser Skandias livbolags dotterbolag till verkligt värde exklusive Skandia Fastigheter Holding AB.

### Kapitalavkastning, netto

kSEK	2016	2015
Utdelning på aktier och andelar	4 627 875	7 364 599
Räntetäckter, netto	4 548 993	5 558 930
Valutaresultat, netto	8 204 714	6 721 686
<b>Realiserat resultat, netto</b>		
Aktier och andelar	12 090 399	8 586 885
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-892 426	684 078
<b>Orealiserat resultat, netto</b>		
Aktier och andelar	-444 951	-5 908 252
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	973 429	-6 171 125
Nedskrivning av dotterbolagsaktier	-1 346 201	-3 329 364
Kapitalförvaltningskostnader	-165 441	-173 331
Övriga finansiella kostnader	-182 688	-71 462
<b>Total kapitalavkastning, netto</b>	<b>27 413 703</b>	<b>13 262 644</b>

### A.4 Resultat från övriga verksamheter

I egenskap av leasetagare har Skandias livbolag ingått ett antal operationella leasingavtal. De avser främst hyra av lokaler. Den totala leasingkostnaden för året uppgick till 162 510 kSEK (157 777). Det sammanlagda beloppet av framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal per den 31 december 2016 uppgick till 787 671 (769 581) kSEK.

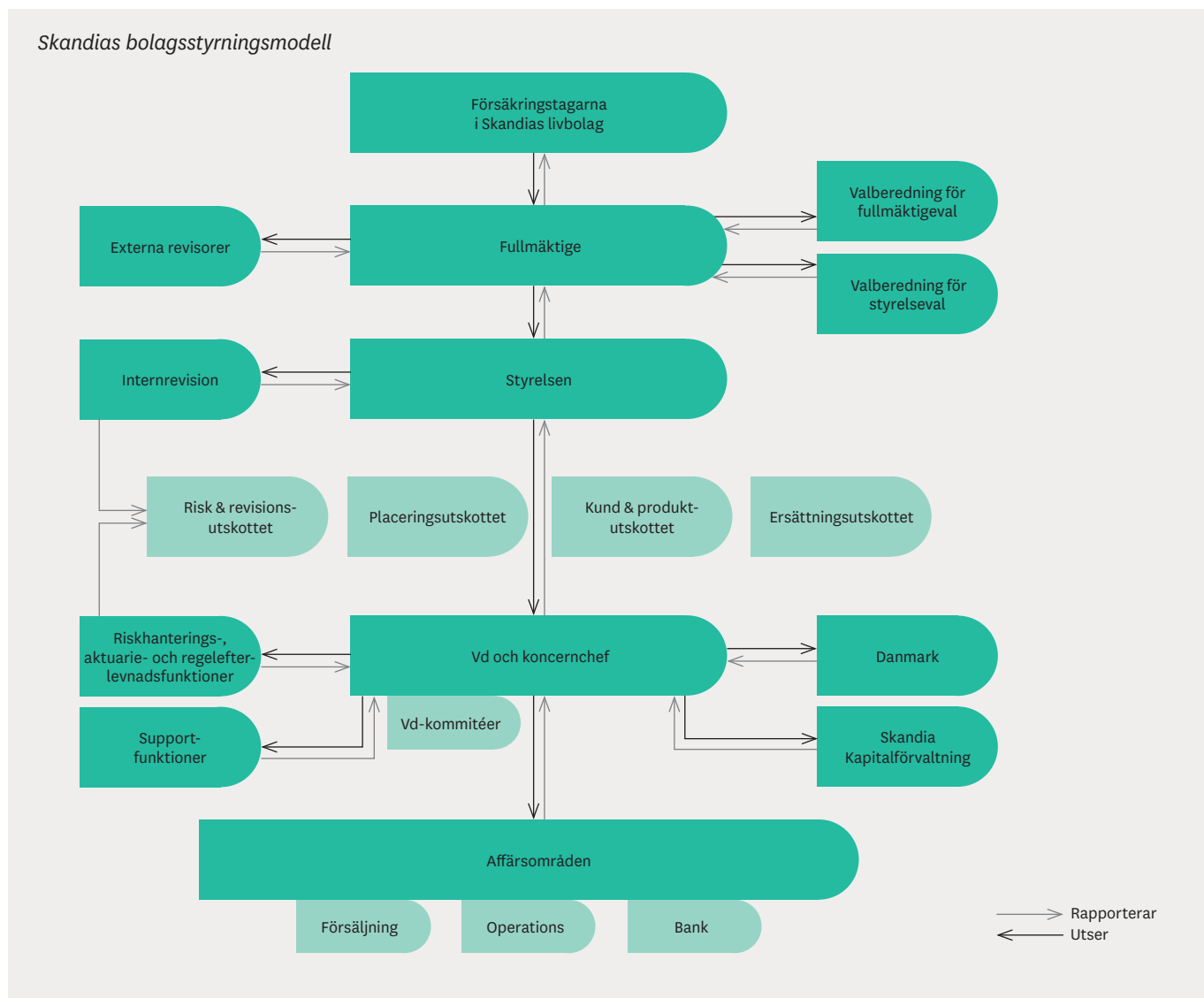
## B Företagsstyrningssystem

Enligt försäkringsrörelselagen ska ett försäkringsföretag ha ett företagsstyrningssystem som säkerställer att företaget styrs på ett sunt och ansvarsfullt sätt. Företagsstyrningssystemet innefattar bland annat styrande dokument, centrala funktioner, system för internkontroll, system för riskhantering samt utläggning av verksamhet och styrdokument vilka reglerar detta. Inom ramen för företagsstyrningssystemet ska Skandias livbolag säkerställa att den som ingår i styrelsen, är verkställande direktör eller är ersättare för någon av dem, eller den som ansvarar för eller innehar central funktion i bolaget är lämplig. Med centrala funktioner avses riskhanteringsfunktionen, funktionen

för regelefterlevnad, aktuariefunktionen och internrevision.

### B.1 Allmän information om företagsstyrningssystemet

Skandias livbolag ägs av kunderna och styrs genom 21 representanter i ett fullmäktige. Representanterna väljs av kunderna för tre år i taget med val varje år av sju fullmäktigeledamöter. Fullmäktige är Skandias livbolags högsta beslutande organ och rösträtten på bolagsstämman utövas i sin helhet av fullmäktige. Fullmäktiges främsta uppgift är att utöva ägarfunktionen.



### **Bolagsstämma**

Vid ordinarie bolagsstämma fastställs resultat- och balansräkning samt utses revisorer och ledamöter i styrelsen. Det beslutas också om arvoden till styrelseledamöter och revisorer, samt ansvarsfrihet för styrelsen och vd.

Bolagsstämman i Skandias livbolag beslutar även om en ägarinstruktion som anger de värderingar och övergripande principer som ska vara vägledande för moderbolagets verksamhet. Ägarinstruktionen kompletterar det som sägs i bolagsordningen om verksamheten och styrningen i moderbolaget samt beskriver hur kunderna genom ett fullmäktige utövar ägarrollen.

### **Styrelsen**

Styrelsen är enligt FRL ansvarig för Skandias livbolags organisation och förvaltningen av dess angelägenheter. Den beslutar om den strategiska inriktningen, utser vd och fastställer styrdokument. Styrelsen ska se till att det finns lämpliga interna regelverk för riskhantering och riskkontroll. Till styrelsens uppgifter hör också att se till att det finns en tillfredsställande kontroll över redovisningen och medelsförvaltning. Styrelsen följer löpande verksamhet, ekonomiska resultat och kapitalförvaltning. Vidare hanterar och beslutar styrelsen i frågor som rör ersättningar till ledande befattningshavare i Skandiagruppen.

Ordförande leder arbetet i styrelsen och har kontinuerliga kontakter med vd. I kontakterna med vd är syftet att fungera som samtalspartner och följa bolagets löpande utveckling samt frågor av strategisk karaktär. Ordförande ansvarar för att styrelsens arbete är välorganiserat och bedrivs på ett effektivt sätt. Det innebär bland annat att styrelsen regelbundet uppdateras om Skandias livbolags verksamhet, får ändamålsenlig utbildning och tillräckliga beslutsunderlag för att arbetet ska kunna fungera effektivt. Ordförande ska kontrollera att styrelsens beslut verkställs och ta initiativ till styrelsens årliga utvärdering av sitt arbete. Ordförande ska också enligt ägarinstruktionen, tillsammans med vd, och i samråd med fullmäktiges presidium säkerställa att fullmäktige på ett lämpligt sätt löpande får information om hur verksamheten utvecklas.

Styrelsens ordförande sammanställer, i dialog med vd, dagordning för styrelsemötena och ansvarar för att ta fram informations- och beslutsunderlag till dessa möten. Vd ser till att styrelsens ledamöter får

information om Skandias livbolags utveckling för att kunna fatta väl underbyggda beslut.

Styrelsen har fyra utskott som är beredande och som endast fattar beslut i de fall då styrelsen delegerat beslutanderätten till utskottet. Utskottens uppgifter är fastställda av styrelsen i särskilda instruktioner. Särskilda regler finns beträffande ordförandeskap i utskotten, samt krav på styrelseledamöters oberoende i förhållande till bolaget. Utöver styrelseledamöterna är befattningshavare i Skandiagruppen adjungerade till utskotten och deltar i sammanträdena i den utsträckning som begärs.

### **Risk- och revisionsutskott**

Risk- och revisionsutskottet är ett permanent utskott inom styrelsen som inrättats med uppdrag att övervaka och kvalitetssäkra moderbolagets och Skandias riskhantering, styrning och interna kontroll, redovisning och finansiella rapportering. Hela styrelsen är medlemmar i utskottet varför utskottet kan fatta beslut i alla frågor som omfattas av uppdraget. En central del i utskottets ansvar är att övervaka att företagsstyrningssystemet säkerställer att bolaget styrs på ett sunt och ansvarsfullt sätt. Utskottet ska även hålla sig informerat om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen samt övervaka den externa revisorns opartiskhet och självständighet.

### **Placeringsutskott**

Styrelsens placeringsutskott har ett särskilt ansvar för förvaltningen av Skandias livbolags finansiella placeringstillgångar. Utskottet förbereder styrelsebeslut i strategiska placeringsfrågor, fattar beslut om den övergripande tillgångsfördelningen inom de ramar som styrelsen beslutar och det riskmandat som har tilldelats samt utvärderar löpande förvaltningens resultat och risktagande. I beslutprocessen rörande den övergripande fördelningen av tillgångslag ska utskottet beakta solvensrisk-, skuldtäcknings- och konsolideringspolicyer samt legala och avtalsenliga restriktioner, säkerställa att portföljrisken ligger inom riskmandatet, fastställa avkastningskrav och förvaltningsstrategier för tillgångslag samt fatta beslut om rebalanseringspolicy och kreditinstruktion.

### **Kund- och produktutskott**

Kund- och produktutskottet har bland annat till uppgift att bereda ärenden avseende principer för produkt- och tjänsteutbud, information och service till Skandias livbolags kunder.

**Ersättningsutskott**

Ersättningsutskottet förbereder styrelsens beslut om ersättningsfrågor rörande bland annat ledande befattningshavare i Skandias livbolag. Bland utskottets uppgifter ingår att bereda och föreslå ersättningsvillkoren för vd samt vds förslag om ersättningar till Skandialedningen och andra som är direkt ansvariga inför styrelsen. Utskottet godkänner vidare styrelsebeslut som tagits i dotterbolag om ersättningar till de verkställande direktörerna.

**Verkställande direktör (Vd)**

Vd, som även är koncernchef i Skandia, ansvarar för Skandias livbolags löpande förvaltning enligt de riktlinjer och anvisningar som styrelsen meddelar. Vd är den tjänsteman som ytterst ansvarar för att styrelsens strategiska inriktning och andra beslut implementeras och följs samt att riskhantering, styrning, IT-system, organisation och processer är tillfredsställande. Vd kan delegera beslutanderätt till underordnade medarbetare, både inom ramen för sitt beslutsmandat för den löpande verksamheten, och den beslutsrätt som vd anförtrotts av styrelsen utöver detta mandat. Förutom de övergripande principerna för Skandias livbolags bolagsstyrning, vilka framgår av ägarinstruktionen beslutad av bolagsstämman samt av styrelsens arbetsordning och den av styrelsen beslutade dotterbolagsmanualen, har vd beslutat mer detaljerade regler avseende styrnings- och organisationsstruktur.

Vd har utsett en koncernledningsgrupp och ansvarsuppdelningen inom denna regleras i mandat för respektive befattningshavare. Vd leder arbetet i koncernledningen samt fattar beslut efter samråd med dess ledamöter. Vd har inte delegerat någon beslutanderätt till koncernledningen varför det ytterst är vd som fattar beslut i ärenden som hanteras av koncernledningen. Vd har även inrättat tvärfunktionella kommittéer för hantering av frågor som berör flera produkt- och affärsområden och/eller stödfunktioner.

För mer information om roller och ansvar i Skandias livbolags företagsstyrningssystem hänvisas till Skandia årsredovisning 2016 ([www.skandia.se](http://www.skandia.se)), Bolagsstyrningsrapport sida 42-51.

**Systemen för internkontroll och riskhantering**

Inom Skandiagruppen finns gemensamma system för internkontroll och riskhantering, vilka implementeras bland annat genom styrelsebeslutade policyer, instruktioner beslutade av vd samt verksamhetsanpassade riktlinjer. Respektive policyägare inom

moderbolaget har ett ansvar för att säkerställa och följa upp att policyerna har implementerats och efterlevs i såväl moderbolag som respektive dotterbolag. Genom detta tillvägagångssätt säkerställs ett enhetligt system inom Skandia.

Internkontroll, risker och regelefterlevnad avrapporteras och behandlas i vd-kommittéer, risk- och revisionsutskott, samt styrelse.

Skandias interna kontroll bygger på en verksamhetsanpassad tillämpning av principen med de tre så kallade försvarslinjerna. Dessa ska utgöra den generella grunden för Skandias och därmed Skandias livbolags riskhantering, riskkontroll och regelefterlevnad.

Verksamheten utgör den första försvarslinjen och bär ansvaret för den interna kontrollen, vilket innebär att styra och kontrollera verksamheten med dess risker och krav på regelefterlevnad. I ansvaret ingår att identifiera, mäta/värdera, hantera, följa upp samt rapportera risker inom respektive ansvarsområde. Verksamheten ansvarar vidare för att implementera styrdokument och löpande tillse att externa och interna regler efterlevs. I de mer centrala styrdokumenterna som ska efterlevas finns krav på bland annat identifiering och hantering av intressekonflikter, system för riskhantering samt upprätthållande av dualitet och säkerställande av kontinuitet i verksamheten.

De centrala funktionerna, riskhanteringsfunktionen, aktuariefunktionen, samt funktionen för regelefterlevnad utgör andra försvarslinjen och är en viktig del av företagsstyrningssystemet. Funktionerna i den andra försvarslinjen stödjer, övervakar och följer upp verksamhetsstyrningen, riskhanteringen och regelefterlevnaden i verksamheten. Respektive funktion rapporterar minst kvartalsvis såväl skriftligt som muntligt till vd och styrelse. Funktionerna inom andra försvarslinjen är till stor del centraliserade inom Skandiagruppen och organisatoriskt placerade i Skandias livbolag. Den valda modellen för, och bemanningen av, de centrala funktionerna säkerställer ett operativt oberoende och tillräckliga resurser.

Internrevision utgör den tredje försvarslinjen. Internrevision är en oberoende säkrings- och rådgivningsverksamhet, direkt underställd styrelsen genom styrelsens risk- och revisionsutskott och organisatoriskt helt separerad från övrig verksamhet. Arbetet omfattar att granska och utvärdera systemet för

och effektiviteten i den interna styrningen och kontrollen, inklusive funktionerna för riskhantering och regelefterlevnad samt aktuariefunktionen. Chefen för Internrevision rapporterar minst kvartalsvis såväl skriftligt som muntligt direkt till styrelsen samt håller vd löpande informerad.

### **Materiella ändringar i systemet för företagsstyrning**

Under rapporteringsperioden har inga materiella ändringar i systemet för företagsstyrning förekommit.

### **Ersättningar**

Bolagsstämman fattar beslut om riktlinjer för ersättning till Skandias livbolags vd och andra i Skandias koncernledning. Riktlinjerna anger bland annat att den enskildes samlade totala ersättningar ska vara marknadsmässiga och endast ges i form av fast lön, pension, risk- och sjukvårdsförsäkringar och sedvanliga förmåner, exempelvis förmånsbil. Sedan 2013 har Skandia inte någon rörlig ersättning till de anställda med undantag av provision till de finansiella rådgivarna och resultatandelsstiftelsen Skandianen. Koncernledningen är dock inte berättigad till utfall i resultatandelsstiftelsen.

Beslut om ersättningar till ledande befattningshavare ska fattas av Skandias livbolags styrelse efter beredning i styrelsens ersättningsutskott. För mer detaljerad information om Skandias livbolags styrdokument avseende ersättningar samt principer för ersättning hänvisas till Skandia årsredovisning 2016 ([www.skandia.se](http://www.skandia.se)), not 53 Medelantal anställda samt löner och ersättningar. En beskrivning av Skandias livbolags pensioner framgår av Skandia årsredovisning 2016 ([www.skandia.se](http://www.skandia.se)), not 43 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser.

## **B.2 Lämplighetskrav**

Bolagsstämman fastställer genom en instruktion till valberedningen de kriterier och processer som ska användas vid bedömning av lämpligheten hos dem som avses ingå i styrelsen för bolaget, motsvarande policy beslutas av styrelsen för att fastställa de kriterier och processer som ska användas vid bedömning av lämpligheten hos den som ska vara vd och de som avses ansvara för centrala funktioner i bolaget eller utför arbete i en central funktion (styrelseledamot, vd, ansvarig för central funktion samt utförare av arbete i en central funktion är i det följande gemensamt benämnda Personkretsen).

Begreppet Personkretsen omfattar även, i förekommande fall, den som i bolaget ansvarar för utlagd verksamhet avseende central funktion, det vill säga beställansvarig i enlighet med Skandias livbolags policy för utlagd verksamhet.

### **Lämplighetsbedömning av Personkretsen**

Personer i Personkretsen ska vid var tid ha de insikter och de erfarenheter som måste krävas av den som deltar i styrningen av ett försäkringsföretag och även i övrigt vara lämpliga för en sådan uppgift.

Skandias livbolag säkerställer att de personer som ingår i Personkretsen uppfyller kraven på kvalifikation och tar hänsyn till de olika uppgifter som har tilldelats enskilda personer för att garantera en lämplig mångfald när det gäller kvalifikationer, kunskaper och relevant erfarenhet, så att företaget drivs och övervakas på ett professionellt sätt. Bedömningen av om en person har nödvändiga kvalifikationer innefattar en granskning av personens professionella meriter, formella kvalifikationer, kunskaper och relevanta erfarenheter inom försäkringssektorn, andra finanssektorer eller andra branscher. Bedömningen av om en person uppfyller kravet på gott anseende innefattar en granskning av personens ärlighet och ekonomiska ställning baserad på dokumentation avseende dennes anseende, uppträdande och yrkesutövande.

### **Process**

#### *När lämplighetsbedömningar ska göras*

Bolaget gör lämplighetsbedömningar av personer i Personkretsen kontinuerligt.

Den första lämplighetsbedömningen görs innan personen anställs alternativt tillsätts. Därefter görs förnyad lämplighetsbedömning årligen eller när olika händelser gör det motiverat att verifiera att personen är fortsatt lämplig.

#### *Utförande av lämplighetsbedömningar*

Styrelsen, genom dess ordförande, ansvarar för att det görs lämplighetsbedömningar av vd, ersättare för denne, och chefen för internrevision. Vd ansvarar för att det görs lämplighetsbedömningar av ansvariga för företagets funktioner för riskhantering och regelefterlevnad samt aktuariefunktion.

Respektive ansvarig för central funktion ansvarar för att det görs lämplighetsbedömningar av de som utför arbete inom den aktuella funktionen.



### Underlag för lämplighetsbedömningar

Bedömningen av om en person uppfyller tillräckliga kvalifikationer görs inom ramen för Skandias livbolags vid var tid gällande rekryteringsprocess. Bedömningen av en persons anseende baseras på resultatet av genomförd bakgrundskontroll. För vd, ersättare för denne, och ansvariga för centrala funktioner görs en fördjupad bakgrundskontroll. Lämplighetsbedömning som genomförs årligen respektive vid sådan händelse som gör det motiverat att verifiera att personen är fortsatt lämplig baseras på de vid den aktuella tidpunkten gällande kraven för rollen.

### Lämplighetsbedömning av andra anställda

Lämplighetsbedömning av Skandias livbolags personal i övrigt görs i enlighet med de krav som vid var tid uppställs i bolagets rekryteringsprocess, vilket bland annat innebär krav på bakgrundskontroll.

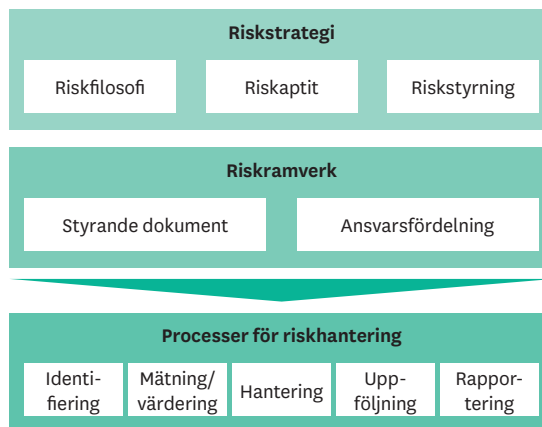
### Anmälningsskyldighet

De funktioner som omfattas av krav på anmälan till Finansinspektionen är de funktioner som räknas upp i 10 kap 5 § andra stycket försäkringsrörelselagen, det vill säga den som ingår i styrelsen för bolaget eller är vd i det, eller ersättare för någon av dem, eller den som ansvarar för en central funktion. Bolaget anmäler förändringar i den personkrets som omfattas av anmälningsskyldigheten samt om någon av de personer som omfattas av anmälningsskyldigheten har ersatts på grund av att han eller hon inte längre uppfyller lämplighetskraven.

### B.3 Riskhanteringssystem inklusive egen risk- och solvensanalys

Skandias livbolag erbjuder försäkrings- och sparandeprodukter, produkter som innebär ett risktagande för Skandias livbolag. Verksamheten ger därmed upphov till olika typer av risker, såsom försäkringsrisk, marknadsrisk och operativ risk. För att Skandias livbolag ska kunna maximera värdet till sina kunder över livstiden av deras försäkringar, samtidigt som de inte utsätts för alltför stora risker, behöver riskerna hanteras på ett lämpligt och effektivt sätt. Styrelsen har beslutat om ett system för riskhantering som innehåller de strategier, processer och rapporteringsrutiner som behövs för att Skandias livbolag fortlöpande ska kunna identifiera, mäta/värdera, hantera, följa upp och rapportera sina risker.

### Riskhanteringssystem



#### Riskstrategi

En viktig del av riskhanteringssystemet är riskstrategin genom vilken styrelsen sätter övergripande ramar för Skandias livbolags risktagande. Riskstrategin ska överensstämma med affärsstrategin och ses över vid ändrade interna eller externa förutsättningar som signifikant påverkar eller kan komma att påverka riskbilden såsom uppdatering av affärsstrategin.

Riskstrategin omfattar begreppen riskfilosofi, riskkaptit samt riskstyrning. Riskfilosofin anger Skandias livbolags inställning till risk och risktagande och består av ett antal principer som styr risktagande, till exempel att Skandias livbolag verkar för en sund riskkultur baserad på öppenhet, transparens och kompetens. För att säkerställa att Skandias livbolag följer de principer som anges av riskfilosofin, behövs en riskkaptit som begränsar vilka risker och hur mycket risk Skandias livbolag utsätter försäkringstagarna för.

Riskkaptiten omfattar restriktioner kopplade till kapitalstyrka. En av de mest centrala restriktionerna avser risken för att Skandias livbolag inte kan fullfölja sina åtaganden enligt försäkringsavtal mot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade. Genom att besluta om en restriktion för denna risk sätter styrelsen en begränsning för Skandias livbolags samlade exponering mot försäkringsrisk, marknadsrisk, kredit- och motpartsrisk samt operativ risk. Restriktionen begränsar den totala risknivån på såväl kort som lång sikt genom att fastställa hur mycket kapital Skandias livbolag behöver hålla för sina risker, så kallade kapitalkrav. Restriktionen

avser såväl legala som interna kapitalkrav. De interna kapitalkraven beräknas med Skandias livbolags interna kapitalmodell.

Vidare omfattar riskaptiten en begränsning för likviditetsrisk i form av restriktioner för likviditetsrisk och skuldtäckning. Riskaptiten är även anpassad efter Skandias livbolags affärsmodell, speciella förutsättningar och verksamhet genom att styrelsen beslutat om riskaptitrestriktioner för värderisk, värdefördelningsrisk och robusthet. Värderisk och värdefördelningsrisk syftar till att begränsa till exempel sänkningar av pensioner inom försäkringar med traditionell förvaltning. Robusthet syftar till att begränsa risken för att tillgångsallokeringen i traditionell förvaltning inte kan ge god avkastning efter en finansiell stress.

Inom de ramar som ges av riskaptiten ska Skandias livbolag fatta de affärsmässiga beslut som skapar mest värde åt försäkringstagarna. Detta möjliggörs genom en aktiv framåtblickande riskstyrning som ger vägledning vid beslut kring risktagande. Exempel på processer och beslut genom vilka risker aktivt styrs är prissättning och lönsamhetsuppföljning, produktutveckling samt förvaltningsprocesser inom kapitalförvaltningen.

### **Riskramverk**

Riskstrategin konkretiseras genom riskramverket som omfattar Skandias livbolags ansvarsfördelning för riskhantering samt styrande dokument i form av policyer, instruktioner och riktlinjer. Styrdokumenten fastställer riktlinjer och limiter för hantering av respektive riskkategori samt principer för fördelning av överskott.

### *Ansvarsfördelning*

Genom att styrelsen beslutar om system för riskhantering inklusive riskstrategi och de övergripande delarna av riskramverket i form av policyer, fastställer den Skandias livbolags attityd till risk. Styrelsen har det yttersta ansvaret för risknivå och bedömning av kapitalbehov.

Vd har det övergripande operativa ansvaret för styrning, hantering och kontroll av Skandias livbolags risker och svarar för rapportering till styrelsen. Vd ansvarar för att förmedla och implementera styrelsens synsätt avseende riskhanteringssystemet samt säkerställa att det finns en implementerad och väl fungerande intern kontroll. Utifrån styrelsens övergripande styrdokument utfärdar vd mer detal-

jerade instruktioner för den operativa hanteringen av Skandias livbolags risker. Vd har även delegerat delar av sitt operativa ansvar för riskhantering. Den övergripande riskhanteringen och kontrollen sker under vds ledning i den av vd utsedda koncernledningen.

Vd har inrättat två tvärfunktionella kommittéer, Asset & Liability Management-kommittén (ALM-kommittén) och försäkringskommittén, för hantering av frågor som berör flera affärsområden. ALM-kommittén har bland annat till uppgift att analysera och bevaka risken för insolvens samt besluta om fördelningen av de kortsiktiga riskmandat som Skandias livbolags kapitalförvaltning och dotterbolagen sedan förfogar över. Försäkringskommittén ansvarar för styrning av utformningen av Skandias försäkringsprodukter, både ur ett risk- och lönsamhetsperspektiv samt ur ett rättviseperspektiv (kontribution). Operativa risker och incidenter diskuteras i koncernledningen kvartalsvis. Syftet med riskgenomgången är att erhålla en samsyn om bolagets riskbild med avseende på operativa risker.

### **Riskhanteringsfunktionen**

Riskhanteringsfunktionen är ansvarig för att utveckla och övervaka riskhanteringssystemet, vilket bland annat omfattar uppföljning och rapportering av Skandias livbolags och Skandiagruppens risker. Riskhanteringsfunktionens ansvar och uppdrag beskrivs i en av styrelsen beslutad policy. Funktionen leds av en riskchef som regelbundet ger en oberoende och samlad bild av Skandias väsentliga risker, det vill säga åtminstone marknadsrisk, kredit- och motpartsrisk, försäkringsrisk, operativ risk inklusive compliancerisk, affärsrisk samt likviditetsrisk, till vd, ledning och styrelse. Rapporteringen omfattar även aktuell risknivå/-exponering mot Skandias livbolags riskaptitrestriktioner, samt rekommendationer avseende identifierade brister i riskhanteringssystemet och uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer. Rapporteringen sker minst kvartalsvis. I funktionens ansvar ingår att på en övergripande nivå utvärdera att riskhanteringssystemet på ett ändamålsenligt sätt bidrar till att uppnå Skandias livbolags mål.

### **Riskhanteringsprocesser**

#### *Löpande riskhantering*

Den löpande hanteringen av risker sker enligt processer som omfattar identifiering, mätning/värdering, hantering, uppföljning och rapportering av risker. Skandias livbolag delar in sina risker i olika

riskkategorier enligt tabellen nedan. Generellt gäller att riskhanteringsprocesserna ska vara effektiva i att säkerställa att bolaget verkar i linje med sin affärs- och riskstrategi, och att det finns en ändamålsenlig styrning och kontroll av risker inom hela organisationen. För en närmare beskrivning av respektive riskkategori se avsnitt C.1-C.6.

Rapportering är en viktig del av riskhanteringen. Riskinformation och rapporter lämnas enligt fastställda frekvenser och tidplaner. Rapporterna innehåller relevant information för att möjliggöra beslut och åtgärder i enlighet med affärs- och riskstrategin, samt interna och externa regler.

#### Definition

**Livförsäkringsrisk** (risker som uppstår i och med att försäkra individers liv)

Risken för förlust till följd av att verkligt utfall avviker från förväntat, exempelvis avseende livslängd, dödlighet, sjuklighet eller skadefrekvens. Även driftskostnadsrisk, dvs. risken att kostnader överstiger de kostnadsantaganden som ligger till grund för premierna, samt risken att avtal sägs upp i förtid i högre grad än förväntat är en del av livförsäkringsrisk.

**Sjukförsäkringsrisk** (risker som uppstår i och med att försäkra individers hälsa)

Sjukförsäkringsrisk avser risken för förlust på grund av underskattning av premier eller högre värdering av försäkringstekniska avsättningar till följd av ökat insjuknande, permanent minskat tillfrisknande samt högre sjuklighetsgrad hos redan sjuka. Det finns även en katastrofrisk inom sjukförsäkringsrisk till följd av risken för bland annat massolycksfall, koncentration och pandemi.

**Marknadsrisk**

Risken för förlust till följd av att värderingen av Skandias livbolags finansiella tillgångar minskar eller att värderingen av bolagets försäkringstekniska avsättningar ökar på grund av prisförändringar på de finansiella marknaderna.

**Kreditrisk**

Risken för förlust till följd av att en kredittagare fallerar, det vill säga inte fullgör sina förpliktelser.

**Likviditetsrisk**

Risken för att Skandias livbolag vid förfalldatum inte kan fullgöra sina betalningsåtaganden eller endast kan göra detta till höga kostnader. Särskilt relevant för denna risk är oväntade kassaflöden.

**Operativ risk**

Risken för förlust till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Definitionen inkluderar även legal risk samt compliancerisk, det vill säga risk för bristande efterlevnad av externa och interna regelverk.

**Affärsrisk**

Risken för att Skandias livbolags värde reduceras på grund av avvikelse från förväntat utfall för kostnader, volymer och marginaler etcetera.

#### Interna kapitalkrav

I den interna styrningen använder Skandias livbolag en intern kapitalmodell som mäter storleken på risktagandet i form av kapitalkrav. Den interna kapitalmodellen ger Skandias livbolag en god förståelse av riskerna i verksamheten, vilket är en förutsättning för en effektiv riskstyrning inom bolaget och Skandia-gruppen. Kapitalkraven baseras på hur tillgångar och skulder utvecklas i olika scenarier givet aktuell balansräkning och placeringsprofil. Kapitalkravet beräknas med en Value-at-Risk modell, ett års riskhorisont och konfidensnivån 99,5 procent. Konfidensnivån betyder att Skandias livbolag kan fullfölja sina åtaganden enligt försäkringsavtal under minst 199 av 200 år. Skandias livbolag uppfyllde per den 31 december 2016 det interna kapitalkravet med god marginal.

Skandias livbolags fördelning av riskmandat till olika delar av verksamheten inom Skandiagrupperna baseras på bolagets interna kapitalmodell. Vds ALM-kommitté beslutar om fördelning av det samlade riskutrymmet i form av riskmandat som tilldelas riskmandatägare under en överenskommen tidsperiod eller tills nytt riskmandat meddelas. De principer och regler som styr hur riskmandaten ska utnyttjas för att skapa en så god avkastning som möjligt finns angivna i separata riktlinjer, framförallt i Skandias livbolags policy om investeringar i placeringstillgångar.

Riskhanteringsfunktionen kontrollerar och rapporterar såväl legala som interna kapitalkrav och följer även upp riskmandat och limiter per riskkategori.

#### Strategisk riskhantering

Skandias livbolag genomför riskanalyser i samband med större förändringar (internt eller externt) som påverkar bolaget på lång sikt och därmed riskerar att påverka Skandias livbolags långsiktiga mål. Strategiska valsituationerna hanteras främst genom en god analys och bra planering inför beslut och genomförandet av förändringar i verksamheten, till exempel görs en strategisk riskanalys i utvärderingen av väsentliga förändringar i verksamheten. Strategiska riskanalyser genomförs även i samband med strategiarbetet och i samband med löpande riskhantering.

I den årliga affärs- och kapitalplaneringsprocessen omsätts affärsstrategin i en affärsplan med hänsyn tagen till en framåtblickande riskbild. Den framåtblickande analysen, kapitalplanen, ger ett långsiktigt perspektiv på kapitalpositionen givet affärsplan och antaganden om olika framtida scenarier. Analysen används även som ett underlag till den egna risk- och solvensanalysen. Genom kapitalplaneringen analyseras om Skandias livbolag har tillräckligt mycket kapital i förhållande till sina risker och uppfyller kapitalkrav i legala och interna regelverk på flerårig horisont. Inom regelverksområdet

råder osäkerhet kring vilka regler som kommer att gälla för bolag som bedriver tjänstepensionsförsäkring, varför även olika regelverksscenarioer undersöks i analysen.

Den analys som genomfördes under 2016 visar på en mycket stark finansiell ställning och att Skandias livbolag klarar att täcka kapitalkraven i samtliga utvalda stressscenarion. Det krävs en kombination av en mycket allvarlig marknadsstress samt ett strängt regelverk för att bolaget ska tvingas ändra tillgångsallokering i sin traditionella livportfölj. Skandias livbolags ambition är att kunna erbjuda en attraktiv tillgångsallokering med hög förväntad avkastning och samtidigt uppfylla framtida regelverkskrav även i ett allvarligt stressscenario. Det är viktigt att förstå att denna ambition är väsentligt högre än de minimikrav som följer av nuvarande lagstiftning. De scenarion där ambitionen inte kan uppnås är mycket extrema och Skandias livbolag har då möjlighet att, genom att minska risken på tillgångssidan, uppfylla legala krav samt uppfylla sina åtaganden mot kunderna.

#### **Egen risk- och solvensanalys**

Skandias livbolag genomför även årligen en egen risk- och solvensanalys (ERSA). ERSA syftar till att säkerställa att Skandias livbolags solvens- och kapitalposition är förenlig med de krav som ställs i bolagets riskaptit. I det fall att ERSA leder fram till ett högre kapitalbehov än vad som framgår av det interna kapitalkravet, ska Skandias livbolag ta höjd för detta i den interna solvensriskstyrningen och i kapitalplaneringen genom ett kapitaltillägg som motsvarar det kapitalbehov, utöver det interna kapitalkravet, som har framkommit i ERSA.

Genom ERSA bedöms bolagets aggregerade kapitalbehov på ett och fem års sikt med utgångspunkt i den egna riskprofilen. Vidare omfattar ERSA en bedömning av efterlevnaden av bestämmelserna om solvens- och minimikapitalkraven och efterlevnad av bolagets försäkringstekniska avsättningar. Riskhanterings- respektive aktuariefunktionen ger därvid sina utlåtanden om efterlevnaden av bestämmelserna kring beräkningen av legala kapitalkrav, interna kapitalkrav, och värderingen av kapitalbasen, respektive värderingen av försäkringstekniska avsättningar.

I ERSA utvärderas kapitalpositionen med tre olika analyser; egen bedömning av kapitalbehov, stresstest, och framåtblickande analys. Den egna bedömningen av kapitalbehovet utgår från en ett-

årig horisont. Bedömningen omfattar samtliga risker som kan ha en materiell påverkan på Skandias livbolags solvensposition, det vill säga även eventuella risker som inte omfattas av det legala eller det interna kapitalkravet. Syftet med analysen är att säkerställa att Skandias livbolag har tillräckligt med kapital för att med 99,5 procents sannolikhet kunna fullfölja sina garanterade åtaganden på ett års sikt, det vill säga i linje med de krav som ställs i bolagets riskaptitrestriktion för solvensrisk. ERSA omfattar även en jämförelse mellan den egna bedömningen av kapitalbehovet, det legala kapitalkravet samt det interna kapitalkravet.

Som en del av ERSA ingår stresstester av de mest materiella riskparametrarna. Stresstesterna omfattar åtminstone ett omvänt stresstest som syftar till att beräkna den stressnivå som leder till insolvens.

Genom den framåtblickande analysen, kapitalplanen, bedöms framtida möjlig utveckling av kapitalkrav, kapitalbehov och kapitalbas över en femårsperiod, i förväntan såväl som i stressade scenarion. Kapitalplanen syftar till att utvärdera att Skandias livbolag kan fullfölja sina garanterade åtaganden i linje med riskaptiten. Analysen utvärderar även förmågan att undvika tillsynsåtgärder i ett stressat scenario, samt möjligheten att behålla en attraktiv tillgångssida efter en stress.

Styrelsen har delegerat genomförande av ERSA till riskhanteringsfunktionen. Representanter från alla relevanta enheter inom bolaget medverkar i processen och bedömningen. En särskild samordning sker med Finance, kapitalförvaltningen och produktenheten genom att de egna bedömningarna av kapitalbehov diskuteras i följande forum; ALM-kommittén avseende bedömningen av finansiella risker (inklusive likviditetsrisk), samt försäkringskommittén avseende bedömningen av försäkringsrisker.

ALM-kommittén är även rådgivande i den framåtblickande analysen, bland annat vid framtagande av omvärldsscenarier samt nivå på förväntade avkastningar till affärs- och kapitalplanen. Förslag till bedömning och underliggande analyser dokumenteras i en årlig rapport som remitteras till ALM-kommittén innan rapporten delges vd och styrelse. Till detta möte bjuds vd in.

Den årliga rapporten granskas och utmanas av vd och styrelsen. Styrelsen i Skandias livbolag godkänner processen samt granskar, utmanar och godkänner ERSA. Efter styrelsens godkännande kommuni-

ceras resultat och slutsatser till berörd personal och en rapport skickas även in till Finansinspektionen.

Den sammantagna bedömningen i 2016 års ERSA är att Skandias livbolag i dagsläget är tillräckligt kapitaliserat och har en god kapitalsituation.

#### **B.4 Internkontrollsystem**

Det interna kontrollsystemet omfattar styrning genom främst styrdokument, processer, rutiner och kontroller samt den organisation och ansvarsfördelning som har utformats för att bidra till en ändamålsenlig och värdeskapande verksamhet, tillförlitlig finansiell rapportering samt efterlevnad av tillämpliga externa regler. Centrala delar i det interna kontrollsystemet är riskhantering samt stöd och kontroll av regelefterlevnad.

Skandias livbolags styrelse har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs med en god intern kontroll. För att säkerställa en ändamålsenlig intern kontroll bygger organisation och ansvarsfördelning på en verksamhetsanpassad tillämpning av principen med de tre försvarslinjerna, se närmare under B.1 Allmän information om företagsstyrningssystemet ovan.

Skandias livbolags arbete med risk och intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen baseras på det ramverk som har etablerats av Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). Ramverket har utformats för att säkerställa att finansiell rapportering och redovisning i all väsentlighet är korrekt och tillförlitlig, i enlighet med tillämpliga lagar och förordningar, redovisningsstandarder samt övriga krav. Ramverket som i Skandia benämns Finansiell Internkontroll bygger på följande fem komponenter kopplade till intern kontroll: Kontrollmiljö, Riskbedömning, Kontrollaktiviteter, Information och Kommunikation samt Uppföljning.

#### **Särskilt om regelefterlevnadsfunktionen**

Funktionen för regelefterlevnad är sedan flera år etablerad för Skandias livbolag. Funktionen lämnar råd och stöd i regelefterlevnadsrelaterade frågor till styrelsen, ledningen och relevanta personer i verksamheten. Det uppföljande arbetet inom funktionen utgår från en årsvis riskbaserad granskningsplan beslutad av styrelsen. Funktionen för regelefterlevnad lämnar kvartalsvisa skriftliga rapporter avseende bolagets regelefterlevnad till vd och styrelse samt närvarar vid de styrelsemöten då dessa rapporter behandlas. Bolagets regelefterlevnadsfunktion

interagerar regelbundet med motsvarande funktioner i övriga bolag inom Skandia.

#### **B.5 Internrevisionsfunktion**

Internrevision är en oberoende säkrings- och rådgivningsverksamhet direkt underställd styrelsen genom styrelsens risk- och revisionsutskott. Skandias livbolags internrevision är organisatoriskt separerad från verksamheten. Funktionens arbete är riskbaserat och utförs enligt en flerårig revisionsplan som godkänns årligen av styrelsen. Arbetet omfattar att granska och utvärdera systemet för och effektiviteten i den interna styrningen och kontrollen, inklusive funktionerna för riskhantering och regelefterlevnad samt aktuariefunktionen. Internrevisionens ansvar och uppdrag beskrivs i en av styrelsen beslutad policy.

Ansvaret omfattar Skandias samtliga bolag, med internrevisionschefen som ytterst ansvarig att koordinera internrevisions arbete. Samordning sker med Skandias livbolags externa revisorer och med övriga centrala funktioner. Chefen för internrevision rapporterar regelbundet direkt till styrelsen via risk- och revisionsutskottet, såväl skriftligt som muntligt, samt håller vd löpande informerad. Avrapporteringen inbegriper resultat av granskningar, noterade brister i intern kontroll och riskhantering samt uppföljning på överenskomna åtgärder.

#### **B.6 Aktuariefunktionen**

I Skandias livbolag finns en aktuariefunktion som bland annat svarar för kvaliteten i de försäkringstekniska avsättningarna samt bidrar till bolagets riskhanteringssystem. Försäkringstekniska avsättningar beskrivs närmare i avsnitt D.2. Styrelsen i Skandias livbolag har antagit en policy om aktuariefunktionen där de krav som styrelsen ställer på aktuariefunktionen specificeras. Kraven grundar sig huvudsakligen på de krav som ställs i gällande regelverk.

I aktuariefunktionens ansvar ingår att samordna beräkningen av försäkringstekniska avsättningar. Vidare ingår i ansvaret att validera försäkringstekniska avsättningar, bland annat genom att uttala sig om lämpligheten och relevansen i försäkringsmatematiska och statistiska metoder, underliggande modeller samt genom att värdera de antaganden som används vid beräkningen. Aktuariefunktionen utvärderar även övriga försäkringstekniska metoder och parametrar som används inom bolaget, till exempel för fastställande av premier och fördelning av överskott, utifrån vedertagna aktuariella principer samt



att dessa och försäkringsvillkoren är förenliga med skälighets- och kontributionsprincipen och med bolagets övriga styrdokument, såsom ägarinstruktion med flera. Aktuariefunktionen ansvarar vidare för att bidra till att upprätthålla riskhanteringssystemet, med specifikt ansvar för försäkringsrisker och återförsäkringslösningar.

Aktuariefunktionen rapporterar minst kvartalsvis till vd och styrelse. Kvartalsvis avrapporterar aktuariefunktionen även utvecklingen av försäkringsrisker till riskchefen.

### B.7 Uppdragsavtal

I huvudsak tillhandahåller Skandias livbolag administrativa-, förmedlings-, rådgivnings- och IT-relaterade tjänster till övriga bolag inom Skandiagruppen. Via funktionsavtal regleras de uppdrag som moderbolaget har att utföra åt andra Skandiabolag. Skandias livbolag lägger även ut viss kritisk eller viktig operativ verksamhet till dotterbolagen och externa parter, vilket regleras i ett av styrelsen beslutat styrdokument om utläggning av verksamhet. Policyn definierar den verksamhet som omfattas av regler för utläggning i försäkringsbolag. För Skandias livbolag är det sådan verksamhet eller funktion som är nödvändig för att kunna tillhandahålla tjänster åt sina kunder. Styrelsens regler avseende utläggning av verksamhet konkretiseras genom riktlinjer som mer i detalj reglerar arbetet inför utläggning och uppföljning av den utlagda verksamheten. Dessa detaljerade regler omfattar bland annat riktlinjer för klassificering av funktioner och tjänster samt kontroll och uppföljning av utlagd verksamhet och riktlinjer om outsourcinganalys.

Interna leverantörer av verksamhet eller funktioner av väsentlig betydelse är för närvarande Skandias kapitalförvaltningsbolag avseende kapitalförvaltning och värdepappersadministration, Skandikon Pensionsadministration AB avseende administration av kollektivavtalade tjänstepensioner, Skandias bank avseende förvaltning och utveckling av digitala kanaler, säkerställa regelefterlevnad för informationssäkerhet och treasury-tjänster samt Skandia Operations Center UAB i Litauen avseende viss försäkringsadministration.

Enligt ingångna utläggningsavtal gäller svensk lagstiftning för tjänsteleverantörer av ovan nämnda funktioner oavsett var leverantören har sin hemvist.

### B.8 Övrig information

Styrelsen gör bedömningen att utformningen av Skandias livbolags företagsstyrningssystem säkerställer att bolaget styrs på ett sunt och ansvarsfullt sätt. Bolaget har upprättat de obligatoriska styrdokumenterna för bland annat riskhantering, internrevision och intressekonflikter, vilka fastställs av styrelsen och utvärderas minst en gång om året. Centrala funktioner är sedan länge etablerade inom bolaget och rapporterar minst årligen till styrelsen. Avrapporteringen från de centrala funktionerna belyser på ett adekvat sätt de risker som föreligger inom verksamheten mot bakgrund av bolagets verksamhet samt art, omfattning och komplexiteten hos de inneboende riskerna. Ett viktigt verktyg för styrelsen är ERSA processen, genom vilken Skandias livbolag bedömer det aggregerade kapitalbehovet på ett och fem års sikt med utgångspunkt i den egna riskprofilen. Sammantaget säkerställer ERSA tillsammans med kapitalplaneringsprocessen att bolaget är tillräckligt kapitaliserat.

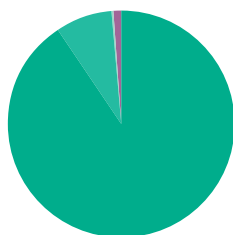


## C Riskprofil

Skandias livbolags verksamhet ger upphov till olika typer av risker, där marknadsrisken i den traditionella livförvaltningen är dominerande. Andra materiella risker är försäkringsrisker, kredit- och motparts-risker samt operativa risker.

Nedan presenteras en bild av Skandias livbolags aggregerade riskprofil per den 31 december 2016. Av diagrammet framgår att riskprofilen domineras av risk för minskade värden till följd av en negativ utveckling på finansmarknaderna, och då framförallt aktieprisrisk i den traditionella livförvaltningen. Fördelningen baseras på standardformeln enligt Solvens 2-regelverket tillämpat på hela verksamheten.<sup>1</sup>

Diagram C Riskprofil per riskkategori 2016



■ Marknadsrisk 91%  
■ Försäkringsrisk 8%  
■ Operativ risk 1%

I det följande beskrivs Skandias livbolags riskprofil uppdelad per riskkategori.

### C.1 Försäkringsrisk (teckningsrisk)

*Försäkringsrisker delas upp i livförsäkringsrisk (risker som uppstår i och med att försäkra individers liv) samt sjukförsäkringsrisker (risker som uppstår i och med att försäkra individers hälsa).*

Med livförsäkringsrisk avses risken för förlust på grund av underskattning av premier eller högre värdering av försäkringstekniska avsättningar från ändrade antaganden inom livförsäkring. Livförsäkringsrisk kan delas upp i långlevnadsrisk, dödlighetsrisk, katastrofrisk (inom livförsäkring), driftskostnadsrisk och kundbeteenderisk.

Sjukförsäkringsrisk avser risken för förlust på grund av underskattning av premier eller högre värdering av försäkringstekniska avsättningar till följd av ökat insjuknande, permanent minskat tillfrisknande samt högre sjuklighetsgrad hos redan sjuka.

### Hantering av livförsäkringsrisk

Skandias livbolags livförsäkringsrisker kommer från försäkringsåtaganden i form av traditionell livförsäkring och dödsfallsförsäkring.

#### Långlevnadsrisk, dödlighetsrisk och katastrofrisk avseende livförsäkring

Långlevnadsrisk avser risken för oförväntad förlust till följd av permanent minskad dödlighet medan dödlighetsrisk avser risken för oförväntad förlust till följd av permanent ökad dödlighet. Katastrofrisk livförsäkring avser risk för oförväntad förlust till följd av ökad dödlighet till följd av extrema eller exceptionella händelser såsom till exempel pandemi.

Livslängden i Sverige har historiskt ökat successivt över tid och denna utveckling förväntas fortsätta. I livslängdsantagandena för beräkning av försäkringstekniska avsättningar ingår därför en förväntad ökning av livslängden. Hur väl antagandet stämmer överens med verkligheten kontrolleras genom regelbundna dödlighetsundersökningar av det egna beståndet och jämförelser med nationell statistik, där slutsatserna används för att justera prissättning samt för att uppdatera antaganden vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Risken för att tecknad affär är sämre än vad som antagits (moturval) begränsas genom att tillämpa ett produktregelverk som anger under vilka förutsättningar kunder får teckna och ändra sina försäkringar. Till exempel kan ett hälsointyg behövas för att kunden ska få lägga till ett återbetalningsskydd till sin försäkring. Återförsäkring används för att återförsäkra de största individuella exponeringarna inom dödsfallsförsäkring, vilket gör att koncentrationsrisk mot enskilda individer undviks. Skandias livbolag har även en katastrofåterförsäkring som gäller exceptionella händelser med efterföljande skador inom 72 timmar, vilket således täcker vissa typer av katastrofer.

#### Driftskostnadsrisk

Driftskostnadsrisk avser risken för oförväntad förlust till följd av permanent högre kostnader. Driftskostnader i förvaltningen följs kontinuerligt upp av verksamheten. Analyserna används sedan för prissättning och som utgångspunkt för aktuarietionens analys och bedömning av relevanta driftskostnadsantaganden för beräkning av försäkringstekniska avsättningar.

<sup>1</sup> Standardformeln enligt Solvens 2-regelverket är ett standardiserat sätt att mäta kapitalkravet. Standardformeln har här applicerats på hela verksamheten i motsats till det legala kapitalkravet där Solvens 1-regelverket ska användas för tjänstepensionsförsäkringsverksamheten. Fördelningen av risker är likartad jämfört med Skandias livbolags interna kapitalmodell. Diagrammet visar respektive riskkategoris proportionella riskbidrag beräknat som riskkategorins kapitalkrav delat med summan av alla kapitalkrav.

### Kundbeteenderisk

I de flesta försäkringsavtal har kunden olika möjligheter att ändra sin försäkring eller avsluta den före avtalstidens utgång. En ändring kan till exempel vara att lägga till ett efterlevandeskydd eller ändra utbetalningstiden. Avsluta, annullera, försäkringen görs genom att återköpa (kapitalförsäkring) eller flytta (pensions- eller tjänstepensionsförsäkring) sin försäkring. Ändringen eller avslutet görs på kundens initiativ, det brukar kallas en kundoption. Risken med dessa optioner är att kunden väljer att göra de ändringar som är till fördel – ökar värdet – för kunden. Skandias livbolag hanterar dessa risker genom att sätta upp regelverk för till exempel ändringar så att en objektiv värdering av försäkringen efter ändringen är lika med försäkringens värde före ändringen. Ofta ingår att kräva någon form av hälsoprövning. Vid annulation är det Skandias livbolags filosofi att de försäkringar som annulleras inte ska ha större rätt till kapitalet än det kvarvarande försäkringsbeståndet – därför tas avgifter ut för täckande av kostnaderna och dessutom kan försäkringskapitalet justeras ned med en faktor om behov anses finnas.

### Hantering av sjukförsäkringsrisk

Skandias livbolags sjukförsäkringsrisker kommer av sjuk- och premiebefrielseförsäkring som ger ekonomisk ersättning beroende på enskilda personers hälsa.

Sjukförsäkringsrisken hanteras genom ett aktivt arbete med hälsa i ett program som heter hälsokedjan, vilket syftar till att förebygga ohälsa samt förkorta sjukfrånvaro. Försäkringstagare (företag) ”sporrar” att göra ett bra hälsoarbete för sina anställda genom att belönas med lägre premier baserat på hälsonyckeltal. Arbetet har lett till friskare försäkrade, lägre premier för försäkringstagare (företag) samt lägre kostnader för Skandias livbolag.

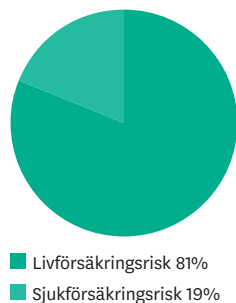
Ersättning vid sjukdom har ett beroende till varje lands statliga sjukförsäkringssystem, samt till utvecklingen av sjuklighet över tid. Skandias livbolag genomför kontinuerliga analyser över insjuknade och tillfriskande, för att kunna ta hänsyn till relevanta antaganden vid premiesättning och beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Det sker en riskbedömning vid tecknande av försäkring för enstaka individer vilket minskar moturvalsrisken. De största individuella exponeringarna inom sjukförsäkring återförsäkras.

Skandias livbolag ser dessutom regelbundet över och uppdaterar försäkringsvillkoren.

### Risikexponering

Diagrammet nedan visar de enskilda riskernas bidrag till den totala storleken av kapitalkrav gällande försäkringsrisker enligt standardformeln i Solvens 2-regelverket för hela verksamheten. Som framgår är livförsäkringsrisken, och då framförallt långlevnadsrisken, den största försäkringsrisken som Skandias livbolag är exponerad mot. Även driftskostnadsrisken utgör en stor andel av livförsäkringsrisken.

Diagram C.1 Riskprofil per försäkringsriskkategori 2016



### Bedömning

Skandias livbolag skattar de ettåriga förlusterna för försäkringsrisker i ett scenario med 0,5 procent sannolikhet. Skattningen sker med Skandias livbolags interna kapitalmodell, standardformeln enligt Solvens 2-regelverket, Finansinspektionens trafikljus, samt i bolagets egna risk- och solvensanalys.

### Riskreducering

Skandias livbolag tillämpar inte riskreducering för att minska kapitalkravet för försäkringsrisk.

### Risikänslighet

Känslighetsanalysen visar påverkan på försäkringstekniska avsättningar vid ändrade antaganden och ger ett mått på känsligheten för respektive kategori oberoende av varandra. Tabellen visar de risker som har ett materiellt riskbidrag. De känslighetsfaktorer som används i känslighetsanalysen baseras på motsvarande nivåer som används vid beräkning av kapitalkrav enligt standardformeln i Solvens 2-regelverket.

Tabell C.1 Riskkänslighet försäkringsrisk

KSEK	Risk- exponering	Påverkan på primär- kapital
Långlevnadsrisk	224 767 023	-5 137 369
Driftskostnadsrisk livförsäkring	225 052 551	-3 615 656
Sjukförsäkringsrisk	4 612 105	-1 412 494

Av tabellen nedan framgår hur de olika känslighetsfaktorerna har stressats vid denna beräkning.

Risktyp	Känslighetsfaktor
Långlevnadsrisk	Beräknas som påverkan på primärkapitalet vid en omedelbar permanent minskning med 20 % av dödlighetstalet som används vid beräkning av försäkringstekniska avsättningarna, enligt den metodik som anges för standardformeln.
Driftskostnadsrisk för livförsäkring	Beräknas som den påverkan på primärkapitalet som skulle bli följden av kombinationen av följande omedelbara permanenta ändringar: <ol style="list-style-type: none"> <li>En ökning på 10 % av de utgifter som beaktats vid beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna.</li> <li>En ökning på 1 %-enhet av inflationstakten som används för beräkning av försäkringstekniska avsättningar.</li> </ol>
Sjukförsäkringsrisk	Primärt avser känslighetsanalysen invaliditets- och sjuklighetsrisk där påverkan på primärkapitalet beräknas genom att stressa antaganden såsom sjuklighet, avvecklingen av sjukfall samt invaliditetsgrad, enligt den metodik som anges för standardformeln.

## C.2 Marknadsrisk

*Marknadsrisk är risken för förlust till följd av att värderingen av bolagets finansiella tillgångar minskar eller att värderingen av bolagets försäkringstekniska avsättningar ökar på grund av prisförändringar på de finansiella marknaderna.*

Den så kallade aktsamhetsprincipen ställer krav på att tillgångarna ska förvaltas utifrån kundernas bästa så att kunderna inte utsätts för alltför stora risker. Skandias livbolags riskhanteringssystem ska säkerställa att god kontroll och riskhantering är i linje med målet för verksamheten, att maximera värdet till försäkringstagarna över livstiden av deras försäkringar. Riskkaptiten begränsar den risk som Skandias livbolag kan ta och vilka risker som ska undvikas. Skandias livbolag har en investeringsfilosofi som baseras på diversifiering mellan olika tillgångsklasser och en förmåga att stå emot stressade scenarion, vilket är väl i linje med aktsamhetsprincipen. Bolaget har implementerat processer för att hantera riskerna i skulder och tillgångar utifrån ett så kallat ALM-perspektiv (Asset and Liability Management). Detta innefattar exempelvis att produkternas utformning och tillgångarnas placeringprofil utvärderas så att produkterna får önskade egenskaper samt att verksamheten som helhet inte

hotas. Sammantaget bildar detta den aktsamma förvaltning av tillgångarna som tar tillvara kundernas intressen genom att inte ta alltför stora risker, ge lämpliga produkttegenskaper och samtidigt ge en så hög förväntad avkastning som möjligt.

### Hantering

Skandias livbolags produkter och placeringar är utsatta för risker kopplade till förändringar i aktiekurser, räntenivåer, fastighetspriser, valutakurser och råvarupriser. Marknadsriskerna hanteras av Skandias livbolags kapitalförvaltning.

Kapitalförvaltningens mål är att inom ramen för styrelsens riktlinjer åstadkomma högsta möjliga avkastning under förutsättning att spararnas garanterade åtaganden med stor säkerhet infrias. För att säkerställa att garanterade åtaganden gentemot försäkringstagarna infrias fastställs ett riskmandat av vds ALM-kommitté som placeringsutskottet disponerar. Riskmandatet är en limit som säkerställer att bolagets totala risktagande är inom den av styrelsen fastställda riskkaptiten för solvensrisk<sup>2</sup>. Därutöver ska en rad avtalsenliga och legala restriktioner såsom skälighetsprincipen och krav för registerföring i förmånsrättsregister vara uppfyllda. Dessa restriktioner och en bedömning av de olika tillgångsslagens värdering är styrande för hur stor andel av tilldelat riskmandat kapitalförvaltningen väljer att utnyttja. Utnyttjandet av tilldelat riskmandat kan variera över tiden, framförallt beroende på variationer i tillgångsslagens värdering och Skandias livbolags solvens.

Styrelsen fastställer övergripande regler och riktlinjer för hur tillgångarna får placeras. Styrelsen anger bland annat intervall för tillgångsklassernas andel av portföljen och andra restriktioner som ska gälla för risktagandet. Inom, av styrelsen, fastställda ramar fattar styrelsens placeringsutskott beslut om övergripande fördelning av placeringstillgångar på tillgångsslag i form av en referensportfölj som tillsammans med affärsstrategiska tillgångar återger den vid var tid eftersträvarade risknivån i Skandias livbolag. Placeringsutskottet fastställer även övergripande förvaltningsstrategier inom och mellan tillgångsslag samt intervall för rebalansering av placeringstillgångarna. Placeringsutskottet beslutar således regelbundet om nivån på Skandias risk-

<sup>2</sup> Med solvensrisk avses risken för att bolaget inte kan infria sina garanterade åtaganden.

tagande och säkerställer att den ligger inom tilldelat riskmandat. Chefen för kapitalförvaltningen disponerar ett avvikelsemandat från referensportföljen och sköter daglig förvaltning och kontroll av risktagandet inom de av styrelsen och placeringsutskottet satta ramarna och riktlinjerna.

För att uppnå avkastningsmålet och en god risk-spridning är det nödvändigt att ha en väl diversifierad tillgångsportfölj som dessutom ger en rimlig matchning av ränteriskerna i Skandias livbolags åtaganden. Portföljen innehåller således en stor andel räntebärande tillgångar, men också placeringar i aktier, fastigheter, råvaror med mera. Aktiepositionerna är i sin tur fördelade på olika länder och sektorer, medan fastigheterna har sin hemvist i Sverige.

Det arbete som utförs inom kapitalförvaltningen kan i princip delas upp i tre delar, analys om tillgångsallokering, beslut om specifika investeringsmandat och val av förvaltare. Genom analysen om tillgångsallokering värderas och bedöms olika tillgångsslag, såväl ur risk- som avkastningssynpunkt, varvid det bland annat analyseras hur Skandias livbolags kapital ska fördelas mellan olika typer av investeringar. Efter fastställande av hur kapitalet ska investeras formuleras investeringsmandat för respektive tillgångsslag eller strategi. Därefter implementeras investeringsmandatet med hjälp av interna eller externa förvaltningsteam. Alla placeringar sker utifrån skriftliga instruktioner så att önskad exponering mot marknadsrisker alltid ligger inom definierade intervall.

### Riskexponering

Tillgångarna i Skandias livbolags balansräkning fördelas huvudsakligen på räntebärande värdepapper samt tillgångar som enligt standardformeln klassificeras som aktier. Räntebärande värdepapper är den största posten i balansräkningen medan aktier är klart dominerande riskmässigt och står för cirka 69 procent av risken. I aktierisken ingår flera tillgångsslag såsom noterade och onoterade aktier, investeringsfonder, affärsstrategiska tillgångar samt Skandias Fastighetskoncern. Valutarisk uppkommer främst genom investeringar i värdepapper noterade i utländsk valuta.

Diagram C.2 a Tillgångarnas marknadsvärden enligt solvensbalansräkning 2016

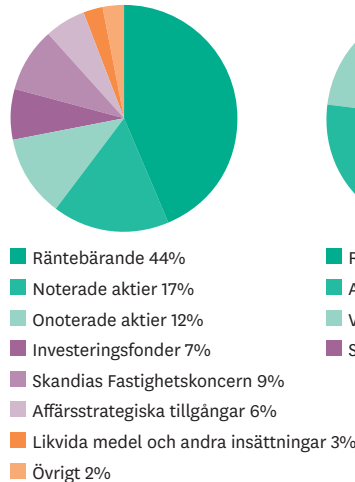
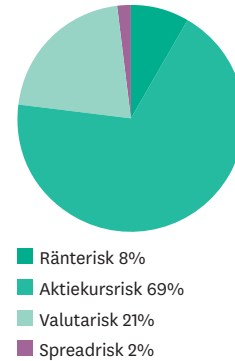


Diagram C.2 b Marknadsrisk fördelad på riskkategori 2016



I det följande beskrivs Skandias livbolags exponering mot de mest väsentliga marknadsriskerna.

### Aktiekursrisk

#### Noterade och onoterade aktier

Skandias livbolag investerar företrädesvis i noterade svenska och utländska aktier, aktieindexderivat samt i onoterade aktier. Aktier bedöms ge hög förväntad avkastning och skyddar mot inflation på lång sikt. På kort sikt medför dock den höga volatiliteten dålig matchning av garanterade åtaganden, vilket gör att innehavet i aktier begränsas. Placering sker företrädesvis på reglerade marknader. Investeringar i noterade aktier uppgick per den 31 december 2016 till 69 541 965 kSEK, eller 17 procent av totala tillgångar.

Även placeringar i onoterade bolag (private equity) bedöms ge hög avkastning. Dessa investeringar är illikvida och har en längre placeringshorisont än noterade investeringar och utgör en mindre andel än noterade aktier. Investeringarna sker nästan uteslutande via fonder. Exponering söks huvudsakligen i Europa och USA. Private equity delas upp i buyout och venture. Med termen buyout-investeringar avses investeringar i mogna onoterade bolag, medan termen venture-investeringar handlar om investeringar i unga tillväxtbolag och teknologitunga utvecklings-

<sup>3</sup> Standardformeln enligt Solvens 2-regelverket är ett standardiserat sätt att mäta kapitalkravet. Standardformeln har här applicerats på hela verksamheten i motsats till det legala kapitalkravet där Solvens 1-regelverket ska användas för tjänstepensionsförsäkringsverksamheten. Fördelningen av risker är likartad jämfört med Skandias livbolags interna kapitalmodell. Diagrammet visar respektive riskkategoris proportionella riskbidrag beräknat som riskkategorins kapitalkrav delat med summan av alla kapitalkrav.

bolag. I noterade aktier ingår även investeringar i infrastruktur. Infrastruktur är ett samlingsbegrepp för fysiska tillgångar som påverkar ett samhälles ekonomiska produktivitet. Investeringar i noterade aktier uppgick per den 31 december 2016 till 48 993 072 kSEK, eller 12 procent av totala tillgångar.

#### Investeringsfonder

Innehav i investeringsfonder omfattar fonder såsom aktiefonder för tillväxtmarknader, råvarufonder och kreditfonder. Huvuddelen av fonderna är noterade. Skandias livbolags investeringar i råvaror sker både i form av fondinvesteringar samt i derivat. Investeringsfonder uppgick per den 31 december 2016 till 31 240 340 kSEK, eller 7 procent av totala tillgångar.

#### Aktiekursrisk i innehav i anknutna bolag

Affärsstrategiska tillgångar utgörs främst av innehav i anknutna bolag (dotter- och intressebolag) och lån till dessa. Investeringar i affärsstrategiska tillgångar uppgick per den 31 december 2016 till 24 865 400 kSEK, eller 6 procent av totala tillgångar.

Fastighetsinvesteringarna görs i Skandias Fastighetskoncern. Värdet på koncernen uppgick per den 31 december 2016 till 38 404 292 kSEK eller 9 procent. Fastigheter är illikvida tillgångar men bedöms ge en högre förväntad avkastning än räntebärande värdepapper, ett gott skydd mot inflation och en god matchning av garanterade åtaganden på lång sikt.

#### Valutarisk

Valutarisk uppkommer främst genom investeringar i utländska värdepapper samt via ägandet av de danska dotterbolagen.

Noterade aktier, onoterade aktier, infrastrukturfonder och råvaror valutasäkras inte. Skandias livbolag betraktar aktier som reala tillgångar, som följs upp i svenska kronor. En större valutaförändring kompenseras ofta av att det nominella indexet rör sig i motsatt riktning vilket leder till en diversifiering av riskerna. Nominella räntebärande värdepapper noterade i utländsk valuta valutasäkras regelmässigt. Ägandet av de danska dotterbolagen ger också upphov till en valutarisk i danska kronor.

Tabell C.2 a Valutaexponering netto 2016

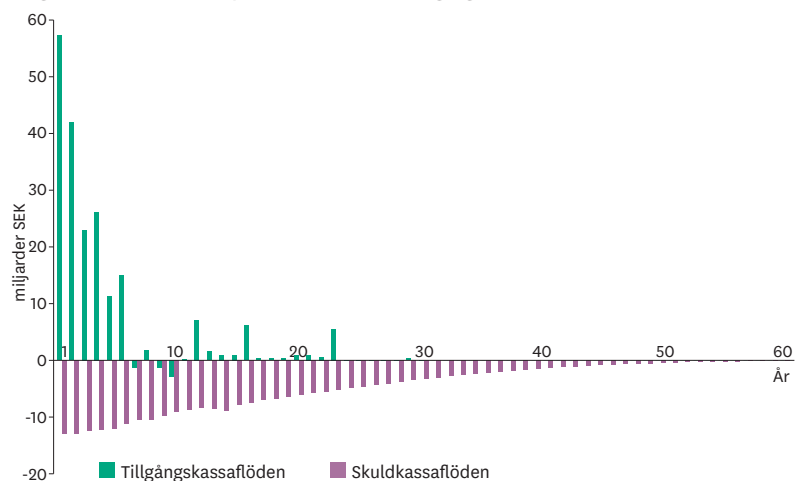
kSEK Valuta	Netto- exponering
USD	55 180 511
CNY	7 540 773
GBP	4 933 719
KRW	4 101 012
TWD	3 467 928
DKK	3 109 250
JPY	2 627 556
BRL	2 529 471
INR	2 367 639
ZAR	2 159 232
Övriga valutor	12 581 652
<b>Totalt</b>	<b>100 598 743</b>

Eftersom Skandias livbolag har synsättet att aktier betraktas som reala tillgångar följs aktiekursrisken upp i svenska kronor även för utländska aktier, således hanteras valutarisk och aktiekursrisk gemensamt. Nominella räntebärande värdepapper noterade i utländsk valuta är inte exponerade för valutarisk då dessa valutasäkras. Rena valutapositioner, i till exempel i valutaterminer, följs upp och begränsas separat.

#### Ränterisk

Bolaget är exponerat för ränterisk i både skulder och tillgångar. På skuldsidan härrör ränterisken till försäkringstekniska avsättningar, framförallt nominella garanterade åtaganden. På tillgångssidan uppstår ränterisk vid placeringar i räntebärande papper och kassa. Skillnader mellan skuldens och tillgångarnas kassaflödesprofil ger upphov till matchningsrisker i termer av duration och belopp vilka hanteras genom så kallad skuldmatchning. Kassaflödesprofilen för skulder och tillgångar framgår av diagrammet nedan.

Diagram C.2 c Kassaflödesprofil för skulder och tillgångar 2016





En avvägning mellan avkastningsmål och skuldmatchning görs löpande. Styrelsens placeringsutskott anger ramarna för ränterisk och skuldmatchning, bland annat genom att fastställa durationsmål samt riktvärde och limit för andelen ränterisk i tillgångsportföljen relativt skuldens ränterisk. Den löpande hanteringen av matchningsrisk utförs av kapitalförvaltningen. Per årsskiftet var skuldens duration 11 år och tillgångarnas duration 4 år.

Skandias livbolag investerar i svenska statsobligationer, bostadsobligationer, företagsobligationer, realränteobligationer och i räntederivat. Det sker också investeringar i utländska räntebärande värdepapper, dock i mindre omfattning. Räntebärande värdepapper med lång löptid är det tillgångsslag som bedöms bäst matcha garanterade åtaganden. Tillgångsslaget har en låg samvariation med andra tillgångsslag och utgör en relativt säker placering i tider av finansiell oro eller oväntad deflation.

Investeringar i räntebärande värdepapper uppgick per den 31 december 2016 till 184 446 677 kSEK, eller 44 procent av totala tillgångar.

#### *Spreadrisk*

Spreadrisk uppstår då värdeskillnaden mellan räntebärande värdepapper jämfört med motsvarande statspapper fluktuerar. Värdeskillnaden påverkas av marknadens syn på emittentens kreditvärdighet och eventuella underliggande säkerhetens värde. I regel är Skandias livbolags exponering mot spreadrisk förhållandevis liten eftersom investeringarna primärt sker med kreditvärdiga emittenter och i säkerställda värdepapper.

Spreadrisken härrör framförallt till investeringar i företagsobligationer, primärt säkerställda bostadsobligationer. Investeringar i företagsobligationer uppgick per den 31 december 2016 till 117 740 072 kSEK.

Spreadrisk hanteras främst genom att begränsa exponeringen mot enskilda emittenter och total exponering mot låg kreditvärdighet, se vidare i avsnitt C.3 Kreditrisk.

#### **Bedömning**

Skandias livbolag använder ett antal riskmått, både statistiska och icke-statistiska, för att styra den dagliga verksamheten samt att säkerställa att interna regelverkskrav uppfylls. Nedan beskrivs några viktiga mätmetoder som fungerar som verktyg för

att begränsa bolagets marknadsrisk. Det görs även stresstester och framåtblickande analyser som ger en sammanhållen bild av marknadsrisk, kreditrisk och försäkringsrisk.

Skandias livbolag skattar även de ettåriga förlusterna för marknadsrisk i ett scenario med 0,5 procents sannolikhet. Skattningen sker med Skandias livbolags interna kapitalmodell, standardformeln enligt Solvens 2-regelverket, Finansinspektionens trafikljus, samt i bolagets egna risk- och solvensanalys.

#### *Referensportfölj*

Styrelsen beslutar om ramar för tillgångsfördelningen i Skandias livbolags placeringsportfölj. Utifrån dessa ramar definierar styrelsens placeringsutskott en så kallad referensportfölj. Portföljens risknivå anpassas utifrån syftet att åstadkomma en hög avkastning samtidigt som utställda garantier till spararna infrias. I slutet av varje år fastställs en ny referensportfölj samt investeringsplaner för kommande år. Den fastställda referensportföljen förändras i takt med att investeringsplanerna genomförs eller om placeringsutskottet beslutar om nya vikter för några tillgångsslag under året. Referensportföljen delas upp i två separata delar, en likvid del som består av noterade aktier och räntebärande instrument (traditionella tillgångar) och en illikvid del som består av övriga tillgångar (alternativa tillgångar).

Marknaderna för noterade aktier och räntebärande instrument är transparenta och relativt lätta att följa upp genom att jämföra Skandias livbolags investeringar mot publika index som speglar de marknader Skandias livbolag investerar på. Genom att fastställa specifika index för noterade aktier och räntebärande instrument kan styrningen av dessa tillgångar göras rättfram och uppföljning förenklas. Marknadsrörelserna medför att de fastställda vikterna förändras över tid. Vikternas förändring över tid följs upp och återställs vid behov.

De tillgångar som avses i den del av referensportföljen som gäller alternativa tillgångar är i varierande grad mindre likvida och kräver därmed en anpassad investeringsplan utifrån långsiktiga mål.

#### *Förvaltningsstrategier*

I de övergripande förvaltningsstrategier som placeringsutskottet beslutar om tilläts avvikelser från referensportföljen ovan. I de traditionella tillgångarna styrs avvikelserna utifrån riskmättet tracking error. För en delportfölj med benchmark definieras den



aktiva portföljen som differensen mellan den faktiska portföljen och motsvarande benchmark-portfölj. Historiska marknadsrörelser appliceras på den aktiva portföljen och standardavvikelsen beräknas. Förvaltarna måste hålla sig inom angivna tracking error-limiter. Tracking error-rapporter tas fram löpande.

Utöver den aktiva förvaltningen i individuella förvaltningsmandat sköts den dagliga förvaltningen av bolagets exponering efter uppsatta ramar. Flöden inom tillgångarna (affärer och investeringar som förändrar vikterna i portföljen) och flöden in och ut ur bolaget (premieinbetalningar och pensionsutbetalningar) påverkar portföljens sammansättning. Dessa förändringar övervakas löpande och justeras så att önskad tillgångsexponering bibehålls med så låga transaktionskostnader som möjligt.

### Riskreducering

Skandias livbolag har exponeringar i derivat. Derivatet används framförallt för att effektivisera portföljhanteringen, men kan i vissa fall även användas för att reducera riskerna. Ett exempel på riskreducering är Skandias livbolags valutasäkring av placeringar i nominella räntebärande värdepapper noterade i utländsk valuta. Skandias livbolag har implementerat processer för att säkerställa att de instrument som används i riskreduceringssyfte löpande uppfyller de krav som anges i Solvens 2-regelverket, till exempel att det finns ISDA-kontrakt med motparterna vid OTC-handel.

### Riskkänslighet

Skandias livbolag använder olika känslighetsmått som visar tillgångarnas känslighet mot förändringar hos en eller flera riskfaktorer. Till exempel kan ränte- och aktiekänslighet mätas simultant genom att beräkna hur tillgångsportföljen påverkas av att räntekurvan skiftas ett givet antal räntepunkter samtidigt som aktiekursen förändras ett givet antal procent. Genom att variera ränte- och aktierörelser fås en så kallad riskmatris. Skandias livbolag genomför även regelbundna stresstester av bolagets solvensgrad, det vill säga kvoten mellan nettotillgångar och försäkringstekniska avsättningar, med avseende på marknadsrörelser. Solvensgrad är ett riskmått som beskriver Skandias livbolags förmåga att fullfölja bolagets garanterade åtaganden gentemot kund.

Tabellen nedan visar förändring i marknadsvärde per den 31 december 2016 vid olika förändringar av väsentliga känslighetsfaktorer.

Tabell C.2 b Känslighetsanalys marknadsrisk 2016

kSEK	Risk-exponering	Påverkan på primärkapitalet
Ränterisk tillgångar	184 446 677	1 977 423
Ränterisk skulder (exklusive riskmarginal)	241 796 639	-14 966 238
<b>Ränterisk netto</b>		<b>-12 988 815</b>
Aktiekursrisk	184 465 151	-18 446 515
Fastighetsprisrisk	38 404 292	-4 529 400
Valutakursrisk	100 598 743	-10 059 874

Av tabellen nedan framgår hur de olika känslighetsfaktorerna har stressats vid beräkningen.

Riskkategori	Känslighetsfaktor
Ränterisk	Nominella räntekurvor förskjuts enligt standardformelns metodik som ska motsvara en stressad händelse som händer i ett av 200 fall.
Aktiekursrisk	Aktier stressas med -10 %.
Fastighetsprisrisk	-10 % prisnedgång på fastigheter.
Valutarisk	10 % förändring i negativ riktning av utländska valutakurser mot SEK.

### C.3 Kreditrisk

*Kreditrisk är risken för förlust till följd av att en kredittagare fallerar, det vill säga inte fullgör sina förpliktelser.*

Skandias livbolags exponering mot kreditrisk omfattar huvudsakligen exponering mot emittenter och motparter med hög kreditvärdighet och den sammanlagda kreditrisken är låg. Emittentrisk är förknippad med direkta innehav i räntebärande värdepapper och definieras som risken för att en emittent av ett värdepapper inte kan betala kuponger eller nominellt belopp. Motpartsrisik är risken för förlust till följd av att en finansiell motpart inte kan fullgöra sina åtaganden i finansiella kontrakt.

### Hantering

Kreditrisk och spreadrisk (se eget avsnitt under C.2 Marknadsrisk) är båda förknippade med kreditvärdigheten hos emittenterna och hanteras med gemensamma limiter. Styrelsens placeringsutskott fattar beslut om en kreditinstruktion som definierar de ramar och limiter som ska gälla för Skandias

livbolag. Endast emittenter och motparter inom OECD-området är godkända. Kreditvärdigheten hos dessa bedöms med hjälp av information från erkända kreditvärderingsinstitut och bolagets egna bedömningar. Riskerna begränsas genom att en högsta exponering tillåts per kreditvärdighetskategori och per emittent/motpart. Vid handel med icke börs-handlade derivat uppstår motpartsrisk som hanteras genom att upprätta ISDA- och CSA-avtal samt genom daglig överföring av säkerheter.

Motpartsrisk kan även uppstå vid återförsäkring. Skandias livbolag tillämpar återförsäkring i mycket begränsad omfattning.

### Riskexponering

Tabellen nedan visar total kreditexponering för räntebärande värdepapper per den 31 december 2016 grupperad efter kreditvärdighet (beteckningar enligt Standard & Poor's kreditvärderingsinstitut). Beteckningen AAA motsvarar högst kreditvärdighet, därefter sjunker kreditvärdigheten successivt.

Tabell C.3 Exponering per kreditvärdighetskategori 2016

kSEK Ratingkategori	Marknads- värde
AAA	166 850 949
AA	6 197 585
A	4 925 723
BBB	1 691 546
BB eller lägre	4 780 873

### Bedömning

För att bedöma graden av kreditvärdighet hos emittenter och motparter tillämpar Skandias livbolag Standard & Poor's och Fitch kreditbetygsklassificering. Om det förekommer olika grader av kreditvärdighet tillämpas den lägsta klassificeringen av Standard & Poor's och Fitch. I förvaltningen görs löpande utvärdering om ratingen anses vara korrekt, vid avvikande uppfattning om rating noteras det på det enskilda värdepapperet. Om kreditbetyg helt saknas ska en egen kreditbedömning göras som ska godkännas av vd eller av person som denne anvisar.

Vid beräkning av emittentrisk ska den exponering som belastar kreditutrymmet för en given emittent vara lika med den emitterade tillgångens marknadsvärde. För varje emittent/motpart finns en maximal exponering fastställd, definierad som procentsats av totala tillgångar. Dessutom finns en maximal total-exponering per kreditbetyg. Undantag gäller innehav i svenska och tyska statspapper, samt värdepapper

garanterade av svenska eller tyska staten, vars storlek inte är begränsade.

Skandias livbolag skattar även de ettåriga förlusterna för kreditrisken i ett scenario med 0,5 procents sannolikhet. Skattningen sker med Skandias livbolags interna kapitalmodell, standardformeln enligt Solvens 2-regelverket, Finansinspektionens trafikljus, samt i bolagets egna risk- och solvensanalys.

### Riskreducering

Skandias livbolag tillämpar inte riskreducering för att minska kapitalkravet för kreditrisk.

### Riskänslighet

För riskänslighet hänvisas till avsnitt C.2 Marknadsrisk.

### C.4 Likviditetsrisk

*Likviditetsrisk är risken för att Skandias livbolag vid förfalldatum inte kan fullgöra sina betalningsåtaganden eller endast kan göra detta till höga kostnader. Särskilt relevant för denna risk är oväntade kassaflöden.*

I Skandias livbolag råder normalt sett ett överskott på likviditet, främst på grund av att kundernas åtaganden har en lång duration. Skandias livbolags största likviditetsrisk följer av en potentiell massannullation, där stora likviditetsutflöden kan behövas på kort tid. Skandias livbolag är även utsatt för marknadslikviditetsrisk. I ett stressat marknadsläge kan bolaget tvingas till en omallokering på tillgångssidan för att uppfylla legala solvens- och kapitaltäckningskrav. I ett sådant läge är det centralt att tillgångarna är tillräckligt likvida för att möjliggöra en sådan omallokering. Likviditetsrisk skulle även kunna uppstå till följd av kreditrisk, men i Skandias livbolags fall är detta mindre relevant eftersom motparterna håller hög kreditkvalitet.

### Hantering

Skandias livbolag hanterar likviditetsrisk dels genom en av styrelsen fastställd riskapitrestriktion och dels genom av styrelsen fastställda krav på likviditetsreserv och likvida tillgångar inom ramen för kapitalförvaltningens tillgångsförvaltning.

Likviditetsplanering och flödesanalyser baserade på försäkringsrörelsens utveckling beaktas vid långsiktig planering och styrning av tillgångsslag inom kapitalförvaltningen.

### **Riskexponering och bedömning**

Skandias livbolags riskkaptitrestriktion för likviditetsrisk innebär att bolaget ska ha en tillräcklig likviditetsreserv för att kunna betala ut de kassaflöden som uppstår ifall en 1-på-200 års annullationshändelse inträffar under en period av 90 dagar. Per den 31 december 2016 var likviditetsreserven 572 procent av behovet.

Därutöver ska lägst 10 procent av placeringstillgångarna placeras i likvida korta räntebärande placeringar, statsobligationer med tillfredsställande kreditvärdighet eller svenska säkerställda bostadsobligationer med högsta kreditvärdighet. Dessutom ska likviditeten i placeringstillgångarna vara tillfredsställande god och innehålla minst 50 procent likvida värdepapper.

Inom ramen för kapitalplaneringen genomförs framåtblickande analyser av tillgångsallokeringen i olika scenarier, till exempel utvärderas andelen illikvida tillgångar. Skandias livbolag vill undvika ett läge där bolaget tvingas sälja illikvida tillgångar till ett rabatterat pris.

För information om Skandias livbolags kontraktuella åtaganden fördelade över löptid hänvisas till Skandia årsredovisning 2016 ([www.skandia.se](http://www.skandia.se)), not 2 Risker och riskhantering.

### **C.5 Operativ risk**

*Operativ risk är risken för förlust till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Definitionen inkluderar även legal risk samt compliance-risk, det vill säga risk för bristande efterlevnad av externa och interna regelverk.*

Operativ risk är en naturlig följd av bedrivandet av verksamheten och förekommer således inom alla delar av Skandias livbolags organisation. Effekter av operativa risker uppkommer vanligtvis i form av kostnader eller ryktesförluster. Det är varken möjligt eller kostnadseffektivt att försöka eliminera alla operativa risker i verksamheten. Skandias livbolag strävar efter att begränsa eller mildra effekterna av eventuella förluster till följd av operativa risker med hänsyn tagen till bolagets verksamhet. Större incidenter och kostnader är mycket sällsynta och Skandias livbolag arbetar målmedvetet för att förhindra att denna typ av händelser inträffar.

### **Hantering och bedömning**

Styrelsen har beslutat om ett internt regelverk för operativ riskhantering. Regelverket omfattar Skandias livbolags process för hantering och rapportering av risker och anger styrelsens risktolerans för operativa risker.

Ansvar för att löpande hantera operativa risker är en integrerad del av chefsansvaret inom Skandias livbolag. Till stöd för hanteringen av operativa risker finns en så kallad självutvärderingsprocess samt en process för incidenthantering. Årligen genomför varje enhet en självutvärdering av operativa risker som uppdateras kvartalsvis inför riskrapportering. Utvärderingen syftar till att identifiera och bedöma risker, samt att ta fram åtgärder för att hantera dessa. Alla medarbetare ska rapportera incidenter inom sin respektive verksamhet. Genom att registrera incidenter erhålls incident- och förlustdata vilken hjälper verksamheten att analysera och förstå riskerna bättre i syfte att minska operationella förluster. Alla incidenter följs upp och åtgärdsplaner tas fram för att reducera och, om möjligt, eliminera eventuella negativa konsekvenser. Som ett stöd för riskhanteringen har Skandia ett koncerngemensamt så kallat Governance-, Risk- och Compliancesystem. Systemet stödjer hanteringen av operativa risker såväl som affärsrisker och strategiska risker. Systemet används även för rapportering och uppföljning av incidenter.

Hanteringen inkluderar även risker i verksamhet som läggs ut hos intern eller extern part. Detta innebär att information regelbundet inhämtas om risker och incidenter i den utlagda verksamheten. Respektive riskägare beaktar denna information när total riskexponering bedöms.

Skandias livbolag har instruktion och riktlinjer för beslutsprocessen vid införande av nya eller vid väsentliga förändringar i produkter, tjänster, marknader, processer, IT-system samt vid större förändringar i verksamhet och organisation. Syftet är att säkerställa att förändringarna har gynnsam effekt på Skandias livbolags lönsamhet, kapitalsituation och varumärke. Processen omfattar bland annat en lönsamhetsanalys och en analys av förändringens påverkan på bolagets samlade riskbild.

För att säkerställa att Skandias livbolag kan driva den affärskritiska verksamheten på en acceptabel

nivå vid störningar och avbrott ska det finnas en struktur och process för beredskaps- och kontinuitetshandling. Målet för denna är att Skandias livbolags väsentliga processer kan upprätthållas på en tolerabel nivå trots inträffade och oönskade interna eller externa störningar. Det finns även en krisledningsgrupp som utgör ett strategiskt stöd till vd under en eventuell krissituation.

Skandias livbolag har också försäkringar för att täcka effekter vid materialisering av vissa operativa risker, bland annat ansvars-, avbrotts-, förmögens- och egendomsförsäkringar samt vd- och styrelseansvarsförsäkring.

Skandias livbolag skattar även de ettåriga förlusterna för operativ risk i ett scenario med 0,5 procent sannolikhet. Skattningen sker med Skandias livbolags interna kapitalmodell, standardformeln enligt Solvens 2-regelverket, Finansinspektionens trafikljus, samt i bolagets egna risk- och solvensanalys.

### C.6 Övriga materiella risker

Skandias livbolags verksamhet ger även upphov till andra risker såsom koncentrationsrisk, affärsrisk samt ryktesrisk. Hanteringen av riskerna framgår nedan.

#### Riskkoncentrationer

##### Försäkring

Skandias livbolag har koncentrationsrisk inom sjukförsäkring. Koncentrationsrisken utgör risken för till exempel en brand i en byggnad där ett stort antal försäkrade delar arbetsplats. Kapitalkravet för koncentrationsrisken var 533 403 kSEK per den 31 december 2016.

##### Marknad

Skandias livbolag skiljer mellan tre olika sorters portföljegenskaper som kan ge upphov till koncentrationsrisk: koncentrationer till vissa geografiska regioner, koncentrationer till vissa sektorer, och koncentrationer till vissa enskilda emittenter.

##### Enskilda emittenter

Skandias livbolag har förvisso stora exponeringar mot enskilda emittenter i tillgångsportföljen, men en stor andel av exponeringarna är säkerställda varför förlusterna blir begränsade i det fall en motpart skulle falla. Tabellen nedan visar de största exponeringarna mot enskilda emittenter av räntebärande värdepapper (exklusive svenska staten).

Tabell C.6 Största riskkoncentrationerna mot enskild emittent 2016

kSEK Emittent	Marknads- värde
Svenska Handelsbanken AB	33 145 668
Swedbank AB	27 395 045
Nordea Bank AB	21 505 320
Kommuninvest	11 572 537
SEB AB	10 047 571

#### Geografiska regioner

Tillgångsportföljen uppvisar en koncentration mot Sverige genom investeringar i svenska värdepapper. Detta är naturligt eftersom kundbasen till allra största del har sin hemvist i Sverige. Till exempel krävs innehav i räntebärande värdepapper i svensk valuta för att en tillfredsställande skuldmatchning ska kunna uppnås.

#### Sektorer

Skandias livbolags tillgångssida är väldiversifierad mellan olika sektorer i ekonomin. Sammantaget finns dock en koncentration mot fastighetsrelaterade exponeringar eftersom placeringsportföljen omfattar investeringar i bostadsobligationer, bankaktier och direktägda fastigheter genom Skandias Fastighetskoncern. Dessutom bedrivs bolåneverksamhet i Skandias bank.

#### Affärsrisk

Med affärsrisk avses risken för att Skandias livbolags värde reduceras på grund av avvikelser från förväntat utfall för volymer, kostnader och marginaler etcetera. En nyförsäljning som inte motsvarar förväntan leder i förlängning till minskad kostnadsdelning vilket får negativ inverkan på försäkringstagarnas framtida pension. Minskade volymer kan också leda till en sämre solvensposition på lång sikt, särskilt i ett stressat marknadsläge.

Affärsrisk hanteras övergripande i samband med Skandias livbolags affärsplaneringsprocess. Metodik för löpande identifiering och värdering av affärsrisker är i stort överensstämmande med den metodik som tillämpas inom Skandiagruppen för operativa risker.

#### Ryktetsrisk

Ryktetsrisk är risken för försämring av Skandias livbolags anseende hos kunder/ägare, anställda, myndigheter etcetera som en följd av en mängd olika faktorer och händelser, såsom oförmåga att leva upp till åtaganden och skyldigheter, oförmåga att

skapa värde och kundnytta, eller olika aktiviteter, handlingar och ställningstaganden som görs inom bolaget. Styrelsen anger riktlinjer för hantering av ryktesrisk genom Skandias livbolags policy om varumärke och ryktesrisk. Ryktesrisk hanteras genom rutiner för övervakning, mätning och utvärdering av Skandias livbolags varumärke. Omvärldsfaktorer och händelser i media och andra kanaler som kan innebära att Skandias anseende försämras övervakas kontinuerligt. Ryktesrisk kan även orsakas av samt ge upphov till andra risker såsom till exempel operativ risk, kundbeteenderisk samt marknadsrisk som kan ha en negativ påverkan på resultat, likviditet och finansiell ställning. Denna typ av effekter fångas av hanteringen av dessa respektive risker i enlighet med ovan.

## D Värdering för solvensändamål

Solvensregleringen av försäkringsbolag syftar till att säkerställa att försäkringsbolagen är kapabla att fullgöra sina utlovade åtaganden, det vill säga att bolagen är tillräckligt solventa. En grundläggande del i en solvensreglering är att försäkringbolagen ska ha en kapitalbas som överstiger ett kapitalkrav. I den äldre solvensregleringen, Solvens 1, beräknas kapitalkrav på ett schablonmässigt sätt, vilket är enkelt men inte riskbaserat. Det nya Solvens 2-regelverket innebär att ett riskbaserat synsätt ska tillämpas där utgångspunkten är en balansräkning värderad till verkliga värden, den så kallade solvensbalansräkningen. Solvensbalansräkningen ligger bland annat till grund för kapitalbas och ett riskbaserat kapitalkrav.

För tjänstepensionsförsäkring följer Skandias livbolag den övergångsreglering som innebär att kapitalbas och kapitalkrav beräknas enligt Solvens 1. Kapitalbas och kapitalkrav för övrig livförsäkring beräknas enligt Solvens 2.

Tillgångar och skulder i den finansiella redovisningen har fördelats på verksamheten för tjänstepensionsförsäkring respektive övrig livförsäkring genom en så kallad ”mjuk separation”.

Tabell D a Balansräkning i sammandrag för finansiell redovisning uppdelad på verksamhet 2016

kSEK	Hela bolaget	Tjänstepensionsförsäkring	Övrig livförsäkring
Tillgångar	401 506 944	264 282 673	137 224 271
Försäkrings- tekniska avsättningar	-244 525 302	-171 085 689	-73 439 613
Andra skulder	-15 418 504	-9 820 149	-5 598 355
<b>Eget kapital</b>	<b>141 563 138</b>	<b>83 376 835</b>	<b>58 186 303</b>

Skandias livbolags solvensbalansräkning byggs således på två olika regelverk, Solvens 1 för tjänstepensionsförsäkring och Solvens 2 för övrig livförsäkring.

Tabell D b Balansräkning i sammandrag för solvensändamål uppdelad på verksamhet 2016

kSEK	Hela bolaget	Tjänstepensionsförsäkring	Övrig livförsäkring
Tillgångar	420 959 574	277 482 385	143 477 189
Försäkrings- tekniska avsättningar	-243 196 989	-171 085 689	-72 111 300
Andra skulder	-14 831 876	-9 627 608	-5 204 268
<b>Tillgångar överstigande skulder</b>	<b>162 930 709</b>	<b>96 769 088</b>	<b>66 161 621</b>

I det följande beskrivs balansräkning för finansiell redovisning och för solvensändamål för Skandias livbolag som helhet, det vill säga omfattande både tjänstepensionsförsäkring och övrig livförsäkring. Balansräkningen följer den uppställning som gäller för solvensbalansräkningen vilket innebär att det finns vissa klassificeringsskillnader jämfört med den balansräkning som återfinns i årsredovisningen.

Det finns även vissa värderingsskillnader mellan finansiell redovisning och värdering för solvensändamål. De främsta värderingsskillnaderna är värdering av dotterbolag, värdering av försäkringstekniska avsättningar samt uppskjutna anskaffningskostnader för övrig livförsäkring.

Tabell D c Balansräkning i sammandrag för finansiell redovisning respektive för solvensändamål 2016

kSEK	Finansiell redovisning	Solvensändamål	Skillnad
Tillgångar	401 506 944	420 959 574	19 452 630
Försäkrings- tekniska avsättningar	-244 525 302	-243 196 989	1 328 313
Andra skulder	-15 418 504	-14 831 876	586 628
<b>Tillgångar överstigande skulder</b>	<b>141 563 138</b>	<b>162 930 709</b>	<b>21 367 571</b>

### D.1 Tillgångar

Skandias livbolags tillgångar redovisas nedan uppdelade på tillgångskategorier samt övriga tillgångsposter på balansräkningen.



Tabell D.1 a Tillgångar nedbrutet i tillgångskategorier samt andra tillgångsposter 2016

kSEK	Finansiell redovisning	Solvens-ändamål	Skillnad i värdering
<b>Tillgångskategorier</b>			
Statsobligationer	66 197 075	66 706 605	—
Företagsobligationer	116 227 957	117 740 072	—
Aktier - Innehav i anknutna bolag inklusive intressebolag	43 242 161	63 269 692	20 027 531
Aktier - noterade aktier	69 541 965	69 541 965	—
Aktier - onoterade aktier	48 993 072	48 993 072	—
Investeringsfonder	31 240 340	31 240 340	—
Strukturerade produkter	—	—	—
Värdepapperiserade lån och lån med ställda säkerheter	—	—	—
Likvida medel och andra insättningar	10 673 361	10 673 361	—
Hypotekslån och andra lån	437	437	—
Fastigheter	—	—	—
Övriga investeringar	5 653 667	5 653 667	—
Derivat	2 858 075	2 981 913	—
<b>Andra tillgångsposter</b>			
Förutbetalda anskaffningskostnader	1 452 446	877 544	-574 902
Övriga tillgångar	5 426 388	3 280 905	—
<b>Summa tillgångar</b>	<b>401 506 944</b>	<b>420 959 573</b>	<b>19 452 629</b>

**Aktier - Innehav i anknutna bolag**

Med anknutna bolag avses aktier och andelar i dotter- och intressebolag. I den finansiella redovisningen värderas dessa till anskaffningsvärde med hänsyn tagen till eventuella nedskrivningar.

I solvensbalansräkningen värderas anknutna bolag till verkligt värde enligt en så kallad justerad kapitalandelsmetod. För dotterbolag som är försäkringsbolag innebär metoden att de värderas till sin Solvens 2 kapitalbas plus en eventuell förvärvspremie. Övriga anknutna bolag värderas till eget kapital med avdrag för immateriella tillgångar och goodwill.

**Noterade aktier, onoterade aktier och investeringsfonder**

Noterade aktier omfattar direktinvesteringar i noterade aktier. Onoterade aktier omfattar innehav i fonder där respektive fond investerar i ett större antal onoterade bolag (private equity). I onoterade aktier ingår även investeringar i infrastruktur. Investeringsfonder omfattar investeringar i aktiefonder för tillväxtmarknader, råvarufonder och kreditfonder. Huvuddelen av fonderna är noterade.

Tillgångarna värderas på samma sätt i finansiell redovisning och balansräkning för solvensändamål. För beskrivning av regler, metoder och huvudsakliga antaganden som används vid värderingen hänvisas

till Skandia årsredovisning 2016 ([www.skandia.se](http://www.skandia.se)), not 1 Väsentliga redovisnings- och värderingsprinciper.

**Stats- och företagsobligationer samt övriga investeringar**

Stats- och företagsobligationer omfattar investeringar i stats- och företagsobligationer samt lån direkt till företag. Övriga investeringar omfattar återköpstransaktioner på tillgångssidan.

Tillgångarna värderas på samma sätt i finansiell redovisning och balansräkning för solvensändamål. I solvensbalansräkningen ingår dock upplupna räntor i värdet för obligationer, dessa redovisas under övriga tillgångar i finansiell redovisning. För beskrivning av regler, metoder och huvudsakliga antaganden som används vid värderingen hänvisas till Skandia årsredovisning 2016 ([www.skandia.se](http://www.skandia.se)), not 1 Väsentliga redovisnings- och värderingsprinciper samt not 26 Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

**Derivat**

Derivat värderas på samma sätt i finansiell redovisning och balansräkning för solvensändamål. I solvensbalansräkningen ingår dock upplupna räntor i värdet för derivat, dessa redovisas under övriga tillgångar i finansiell redovisning.

Om värdet på derivatet är positivt redovisas det i balansräkningen som en tillgång och om värdet är negativt som en skuld. OTC-derivat värderas till avtalat noterat index eller med vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras med relevant marknadsränta. Affärerna sker inom ramen för aktuella riskmandat och används framförallt för att effektivisera förvaltningen, men kan i vissa fall även användas för att sänka den finansiella risken. För beskrivning av regler, metoder och huvudsakliga antaganden som används vid värderingen hänvisas till Skandia årsredovisning 2016 ([www.skandia.se](http://www.skandia.se)), not 1 Väsentliga redovisnings- och värderingsprinciper samt not 27 Derivat-instrument.

#### **Förutbetalda anskaffningskostnader**

I den finansiella redovisningen aktiveras förutbetalda anskaffningskostnader, det vill säga rörliga kostnader som är direkt hänförliga till nya försäkringsavtal och förnyelse av befintliga. I solvensbalansräkningen återfinns motsvarande värde endast avseende verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar.

#### **D.2 Försäkringstekniska avsättningar**

När en kund tecknar en försäkring i Skandias livbolag ingår kunden ett försäkringsavtal med bolaget, kunden blir försäkringstagare i bolaget. Eftersom Skandias livbolag är ett ömsesidigt bolag som ägs av försäkringstagarna blir kunden därmed ägare i bolaget. Försäkringsavtalet ger upphov till ett försäkringsåtagande för Skandias livbolag. Detta åtagande ska värderas och försäkringens värde ger upphov till en avsättning på balansräkningens skuldsida. Avsättningen kallas för försäkringstekniska avsättningar och värderas utifrån av lagstiftaren föreskrivna regler.

Skandias livbolag beräknar försäkringstekniska avsättningar efter två olika regelverk, ett för den finansiella redovisningen och ett för solvensändamål.

#### **Försäkringstekniska avsättningar för solvensändamål**

Värderingen av försäkringstekniska avsättningar skiljer sig beroende på vilken reglering som följs. För tjänstepensionsförsäkring, där tjänstepensionsdirektivet tillämpas, ska försäkringstekniska avsättningar värderas aktsamt. För övrig livförsäkring, där Solvens 2 tillämpas, ska försäkringstekniska avsättningar för solvensändamål motsvara det belopp som

en annan försäkringsgivare är beredd att ta över åtagandet för. De två värderingsprinciperna kan dock resultera i samma avsättning.

Vid värderingen tillämpas ett antal antaganden såsom diskonteringsränta, livslängd, dödlighet, sjuklighet och kostnader. Antagande om diskonteringsränta har stor påverkan på storleken på de försäkringstekniska avsättningarna eftersom diskonteringsräntan används för att nuvärdesberäkna framtida kassaflöden. För tjänstepensionsförsäkring tillämpas den ränta som föreskrivits av Finansinspektionen. För övrig livförsäkring tillämpas en diskonteringsränta som föreskrivs av EU-kommissionen. I båda fallen är nivån på diskonteringsräntan beroende av vid vilken tidpunkt kassaflödet inträffar.

Antagande om diskonteringsränta innehåller ingen marginal för osäkerhet. För att få en uppfattning om osäkerheten görs känslighetsanalyser.

Skandias livbolag gör egna antaganden om livslängd, dödlighet, sjuklighet och kostnader. Dessa antaganden ger ofrånkomligen upphov till osäkerhet avseende storleken på försäkringstekniska avsättningar. För tjänstepensionsförsäkring ska eventuell osäkerhetsmarginal finnas implicit i antagandena. För övrig livförsäkring finns en explicit angiven osäkerhetsmarginal, en så kallad riskmarginal. Skandias livbolag använder förenklade beräkningar för framtagande av riskmarginalen i enlighet med föreslagna metoder beskrivna i EIOPAs Riktlinjer för värdering av försäkringstekniska avsättningar.

De livslängdsantaganden och antagande om dödlighet som används vid beräkningen bygger på en analys av det egna försäkringsbeståndet, branschens dödlighetsstatistik och statistik från befolkningsdödlighet. De sjuklighetsantaganden som används vid värderingen bygger på en egen analys av försäkringsbeståndet och branschens sjuklighetsundersökning. De kostnadsantaganden som används baseras på bolagets erfarenheter.

Skandias livbolag har, som tidigare nämnts, tjänstepensionsförsäkring och övrig livförsäkring. Inom varje del finns det två affärgrenar; Sjukförsäkring och Försäkring med rätt till överskott. Av tabellen nedan framgår försäkringstekniska avsättningar för solvensändamål uppdelat per affärgren. Försäkringstekniska avsättningar för övrig livförsäkring delas upp i två delar, bästa skattningen, det vill säga

nuvärdet av försäkringsavtalens samtliga kassa-flöden, och en riskmarginal. Försäkringstekniska avsättningar för tjänstepensionsförsäkring delas inte upp i dessa delar.

Tabell D.2 a Försäkringstekniska avsättningar för solvensändamål per affärgren 2016

kSEK	Försäkrings- tekniska avsättningar	Varav bästa skattning av skulden	Varav riskmarginal
<b>Livförsäkring</b>			
Sjukförsäkring, tjänstepensions- försäkring	3 597 559	—	—
Sjukförsäkring, övrig livförsäkring	1 087 955	891 737	196 218
Försäkring med rätt till överskott, tjänstepensions- försäkring	167 488 130	—	—
Försäkring med rätt till överskott, övrig livförsäkring	71 023 345	69 819 213	1 204 132

#### Jämförelse med finansiell redovisning

Försäkringstekniska avsättningar för tjänstepensionsförsäkringar beräknas på samma sätt för solvensändamål och finansiell redovisning.

Försäkringstekniska avsättningar för övrig livförsäkring beräknas däremot på olika sätt för solvensändamål och finansiell redovisning. Försäkringstekniska avsättningar i finansiell redovisning ska baseras på betryggande antaganden och riskmått. Det innebär att antagandena vid beräkningen för detta ändamål ska innehålla implicita säkerhetsmarginaler.

Nedan redovisas skillnader mellan försäkringstekniska avsättningar för finansiell redovisning och solvensändamål uppdelade på affärgren. Skillnaden för Försäkring med rätt till överskott beror

på säkerhetsmarginaler, i övrigt förekommer inga materiella skillnader.

Tabell D.2 b Försäkringstekniska avsättningar för finansiell redovisning respektive solvensändamål per affärgren 2016

kSEK	Finansiell redovisning	Solvens- ändamål	Skillnad
<b>Livförsäkring</b>			
Sjukförsäkring, tjänstepensions- försäkring	3 597 559	3 597 559	—
Sjukförsäkring, övrig livförsäkring	867 027	1 087 955	220 928
Försäkring med rätt till överskott, tjänstepensions- försäkring	167 488 130	167 488 130	—
Försäkring med rätt till överskott, övrig livförsäkring	72 572 586	71 023 345	-1 549 241

#### Övrig information om beräkning av försäkringstekniska avsättningar för affärgren Försäkring med rätt till överskott

Vid årsskiftet genomförde Skandias livbolag metodförändringar för beräkningen av försäkringstekniska avsättningar för affärgrenen Försäkring med rätt till överskott. Förändringarna avser metod för värdering av kundoptioner som flytt och återköp av försäkringar. Metodändringarna genomfördes både för försäkringstekniska avsättningar för solvensändamål och för finansiell redovisning. Metodändringarna har ökat de försäkringstekniska avsättningarna för såväl solvensändamål som för den finansiella redovisningen med drygt 3 procent. Metodändringarna är under granskning av Finansinspektionen.

#### D.3 Andra skulder

Av tabellen nedan framgår Skandias livbolags andra skulder enligt finansiell redovisning, solvensbalansräkning och värderingsskillnader mellan de två balansräkningarna för hela bolaget.

Tabell D.3 a Andra skulder 2016

kSEK	Finansiell redovisning	Solvens- ändamål	Skillnad i värdering
<b>Skuld kategorier</b>			
Derivat	2 200 481	2 362 085	—
<b>Övriga skuldposter</b>			
Skulder till kreditinstitut	6 932 740	6 932 740	—
Pensions-skuld	54 978	54 978	—
Uppskjuten skatteskuld	189 593	355 052	165 459
Övriga skulder	6 040 712	5 127 021	-752 087
<b>Summa andra skulder</b>	<b>15 418 504</b>	<b>14 831 876</b>	<b>-586 628</b>

**Derivat**

Derivat värderas på samma sätt i finansiell redovisning och balansräkning för solvensändamål. I solvensbalansräkningen ingår dock upplupna räntor i värdet för derivat, dessa redovisas under övriga skulder i finansiell redovisning.

Om värdet på derivatet är positivt redovisas det i balansräkningen som en tillgång och om värdet är negativt som en skuld. OTC-derivat värderas till avtalat noterat index eller med vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras med relevant marknadsränta. Affärerna sker inom ramen för aktuella riskmandat och används framförallt för att effektivisera förvaltningen, men kan i vissa fall även användas för att sänka den finansiella risken. För beskrivning av regler, metoder och huvudsakliga antaganden som används vid värderingen hänvisas till Skandia årsredovisning 2016 ([www.skandia.se](http://www.skandia.se)), not 1 Väsentliga redovisnings- och värderingsprinciper samt not 27 Derivat-instrument.

**Skulder till kreditinstitut**

Skulder till kreditinstitut avser återköpstransaktioner på skuldsidan. Skulderna värderas på samma sätt i finansiell redovisning och balansräkning för solvensändamål. För beskrivning av regler, metoder och huvudsakliga antaganden som används vid värderingen hänvisas till Skandia årsredovisning 2016 ([www.skandia.se](http://www.skandia.se)), not 1 Väsentliga redovisnings- och värderingsprinciper.

**Uppskjuten skatteskuld**

Uppskjuten skatt värderas enligt likartade regler i finansiell redovisning och balansräkning för solvensändamål. Uppskjuten skattefordran redovisas på tillgångssidan och uppskjuten skatteskuld redovisas på skuldsidan. Skillnaden mellan uppskjuten skatteskuld enligt finansiell redovisning och solvensändamål uppstår som en följd effekt av obeskattade reserver.

Bolaget har en obeskattad reserv i finansiell redovisning som består av en så kallad periodiseringsfond, vilket är obeskattade vinster hänförliga till affärsgrän Sjukförsäkring och delar av affärsgrän Försäkring med rätt till överskott. Upplösning av periodiseringsfond medges närsomhelst av Inkomstskattelagen. I solvensbalansräkning tas inte

obeskattade reserver upp, däremot har bolaget tagit upp bolagsskatten som uppstår vid upplösning av periodiseringsfonden.

**Tabell D.3 b Uppskjuten skatteskuld för finansiell redovisning respektive solvensändamål 2016**

kSEK	Finansiell redovisning	Solvensändamål
Aktier och investeringsfonder	187 857	187 857
Stats-och företagsobligationer	4 797	4 797
Derivat	-3 061	-3 061
Obeskattade reserver	—	165 459
<b>Summa</b>	<b>189 593</b>	<b>355 052</b>

**D.4 Alternativa värderingsmetoder**

Balansräkningen innehåller såväl finansiella som icke finansiella tillgångar och skulder. Finansiella tillgångar och skulder värderas till verkligt värde. De värderas på samma sätt i finansiell redovisning och balansräkning för solvensändamål med undantag av innehav i dotter- och intressebolag. I finansiell redovisning klassificeras varje finansiell tillgång och skuld, med undantag av kassa och bank samt innehav i dotter- och intressebolag, i en av tre värderingsnivåer, nivå 1-3. För solvensändamål klassificeras finansiella tillgångar enligt metod 1-3, där respektive metod överensstämmer med motsvarande nivå i den finansiella redovisningen.

Metod 1 omfattar tillgångar som värderas till noterade priser på aktiva marknader för identiska eller liknande instrument. Med noterade priser på en aktiv marknad avses att noterade priser finns lätt tillgängliga på en börs, hos en mäklare eller liknande och att dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande transaktioner på affärs-mässiga villkor.

Om tillgången inte kan värderas enligt metod 1 används olika värderingstekniker, så kallade alternativa värderingsmetoder, metod 2 och 3.

I metod 2 används värderingsmodeller som bygger på observerbara marknadsnoteringar för liknande instrument. Det kan till exempel vara tillgångar som är noterade på en marknad som inte uppfyller kriterierna för aktiv marknad enligt ovan, men där det finns noterade priser för liknande instrument tillgängliga på en aktiv marknad.

Om en tillgång inte kan värderas enligt varken metod 1 eller 2 värderas tillgången enligt metod 3. Inom metod 3 kan tre olika värderingstekniker användas i syfte att skatta ett verklig värde även om observerbara marknadsnoteringar saknas för tillgången.

Beskrivning av nivå 2 (metod 2) och nivå 3 (metod 3) framgår av Skandia årsredovisning 2016 ([www.skandia.se](http://www.skandia.se)), not 1 Väsentliga redovisnings- och värderingsprinciper. Värderingmetoden för tillgångar värderade enligt metod 3 beskrivs även i det följande.

#### **Onoterade aktier och investeringsfonder**

Onoterade aktier, det vill säga private equity-fonder och investeringar i infrastruktur, samt onoterade investeringsfonder värderas enligt metod 3.

Inom metod 3 kan tre olika värderingstekniker användas i syfte att skatta ett verklig värde; värdering av underliggande portföljbolag baserad på systematisk jämförelse med marknadsnoterade jämförbara bolag, så kallad marknadsbaserad metod, värdering baserad på en aktuell tredjeparts transaktion, så kallad kostnadsbaserad metod, eller värdering baserad på diskonterade kassaflöden, så kallad inkomstbaserad metod.

Värderingen görs i enlighet med branschpraxis. Respektive fond värderas av fondens förvaltare, uppföljning och kontroll utförs av Skandias livbolag. För europeiska fonder tillämpas branschriktlinjen IPEV Guidelines (International Private Equity and Venture Capital Valuation) och för amerikanska fonder US GAAP ASC 820. Dessa riktlinjer har utarbetats för att skapa en gemensam standard samt för att nå en större jämförbarhet mellan bolag.

Värdering med metod 3 innebär en större osäkerhet i värdet jämfört med värdering av likvida tillgångar. I ett stressat marknads läge är denna osäkerhet troligen högre än i normalläget. Det är dock rimligt att anta att osäkerheten i värderingen av enskilda objekt diversifieras bort i en portfölj utan stora koncentrationer, såvida det inte råder systematiska över- eller undervärderingar för tillgångsslagen som helhet.

#### **Företagsobligationer**

I posten företagsobligationer ingår lån till företag med 3 019 720 kSEK. Lånen värderas med hjälp av externa värderare baserat på de värderingstekniker som anges för onoterade aktier och investeringsfonder.

Tabell D.4 Finansiella tillgångar och skulder uppdelade på värderingmetod 2016

kSEK	Totalt för solvensändamål	Metod 1	Metod 2	Metod 3
Statsobligationer	66 706 605	59 143 921	7 562 684	—
Företagsobligationer	117 740 072	100 852 126	13 868 226	3 019 720
Aktier - exklusive anknutna bolag	118 535 037	69 526 975	14 990	48 993 072
Aktier - innehav i anknutna bolag	63 269 692	—	—	—
Investeringsfonder	31 240 340	25 390 648	3 527 588	2 322 104
Likvida medel och andra insättningar	10 673 361	—	—	—
Hypotekslån och andra lån	437	—	—	437
Övriga investeringar	5 653 667	—	5 653 667	—
Derivat (tillgångssida)	2 981 913	—	2 981 913	—
Derivat (skuldsida)	-2 362 085	—	-2 362 085	—
Skulder till kreditinstitut	-6 932 740	—	-6 932 740	—
<b>Summa</b>	<b>407 506 299</b>	<b>254 913 670</b>	<b>24 314 243</b>	<b>54 335 333</b>

# E Finansiering

## E.1 Kapitalbas

Ett försäkringsbolag ska ha en kapitalbas som minst uppgår till solvenskapitalkravet, kapitalbasen får dock aldrig vara mindre än minimikapitalkravet. Kravet på tillräcklig kapitalbas avser att säkerställa att sådana tillgångar som motsvarar solvenskapitalkravet kan täcka oväntade förluster i verksamheten. De poster som ingår i kapitalbasen måste därför ha förmåga att täcka förluster. Eftersom förlusttäckningsförmågan varierar mellan olika poster i kapitalbasen ska posterna i kapitalbasen delas in och klassificeras i tre kvalitetsnivåer beroende av om dessa är primärkapital eller tilläggskapital och i vilken omfattning posterna har full förlusttäckningsförmåga och full efterstäldhet.

Skandias livbolags kapitalbas består i sin helhet av primärkapital, det belopp med vilket tillgångar överstiger skulder i solvensbalansräkningen. Skillnad mellan eget kapital i finansiell redovisning och tillgångar överstigande skulder enligt solvensbalansräkning redovisas i avsnitt D Värdering för solvensändamål.

Tabell E.1 Kapitalbas

kSEK	2016-12-31	2016-01-01
Primärkapital	162 930 709	155 215 504
Tilläggskapital	—	—
Kapitalbas för att täcka minimikapitalkrav	162 930 709	155 215 504
Kapitalbas för att täcka solvenskapitalkrav	162 930 709	155 215 504

Under rapporteringsperioden har primärkapitalet ökat med 7 715 205 kSEK, huvudsakligen som en följd av en god avkastning på bolagets placeringsportfölj. Primärkapitalet har påverkats negativt av ökade försäkringstekniska avsättningar under året, bland annat har försäkringstekniska avsättningar för affärsgren Försäkring med rätt till överskott ökat till följd av lägre marknadsräntor och metodändringar avseende hantering av flytt och återköp. Den beståndsöverlåtelse som genomfördes under 2016 avseende Skandias livbolags verksamhet inom barn-, vuxenolycksfalls- samt gravidförsäkring till Moderna Försäkringar minskade tillgångar och försäkringstekniska avsättningar, men hade ingen materiell påverkan på kapitalbasen.

## E.2 Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav

Solvenskapitalkravet ska beräknas så att försäkringsbolaget kan infria sina åtaganden med 99,5 procents sannolikhet under de kommande tolv månaderna. Beräkningen ska ske under antagandet

att bolaget kommer att fortsätta att driva sin verksamhet. Solvenskapitalkravet ska beräknas enligt en standardformel eller med en av Finansinspektionen godkänd intern modell. Skandias livbolag beräknar solvenskapitalkravet utifrån standardformeln för den del som omfattas av Solvens 2.

För tjänstepensionsförsäkring följer Skandias livbolag den övergångsreglering som innebär att kapitalbas och kapitalkrav beräknas enligt Solvens 1. Kapitalbas och kapitalkrav för övrig livförsäkring beräknas enligt Solvens 2. Solvenskapitalkravet utgörs därmed av en blandning av Solvens 1 och Solvens 2.

Tabell E.2 Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav

kSEK	2016-12-31	2016-01-01
Minimikapitalkrav, MCR	10 098 752	11 392 248
Solvenskapitalkrav, SCR	40 395 008	45 568 993
Solvenskvt (kapitalbas/solvenskapitalkrav)	403%	341%
Solvenskvt (kapitalbas/minimikapitalkrav)	1 613%	1 362%

Bolagets solvenskapitalkrav uppdelat på riskmoduler redovisas i bilaga 7. Vid beräkning av solvenskapitalkrav har inga förenklingar använts.

## E.3 Användning av undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet

Skandias livbolag använder inte undergrupp för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet.

## E.4 Skillnader mellan standardformeln och använda interna modeller

Skandias livbolag använder inte interna modeller i beräkningen av solvenskapitalkrav.

## E.5 Överträdelse av minimikapitalkravet och solvenskapitalkravet

Skandias livbolags kapitalbas har överstigit såväl minimikapitalkravet som solvenskapitalkravet med god marginal under 2016.



# Ordlista

**Aktsamhetsprincipen** Principen syftar till att ta tillvara kundernas intressen genom att kapitalet ska förvaltas för att ge så hög förväntad avkastning som möjligt utan att ta för stora risker.

**Alternativa värderingsmetoder** Värderingsmetoder för tillgångar där noterade priser på aktiva marknader för identiska eller liknande instrument inte finns tillgängliga.

**Bästa skattning av försäkringsåtaganden** Nuvärdet av försäkringsavtalens samtliga kassaflöden beräknade med realistiska antaganden.

**Diskonteringsränta** Ränta som används vid nuvärdesberäkning av försäkringstekniska avsättningar.

**EIOPA** European Insurance and Occupational Pensions Authority, det vill säga den Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

**ERSA** Egen risk- och solvensanalys, på engelska Own Risk and Solvency Assessment.

**Försäkringstekniska avsättningar** När en kund tecknar en försäkring ingår kunden ett försäkringsavtal med Skandias livbolag, avtalet ger upphov till ett försäkringsåtagande för Skandia. Detta åtagande ska värderas vilket ger upphov till en skuld i balansräkningen. Skulden, försäkringstekniska avsättningar, värderas utifrån av lagstiftare föreskrivna regler. Skandias livbolag beräknar två olika försäkringstekniska avsättningar, en till den finansiella redovisningen och en för solvensändamål.

**Försäkringstekniska avsättningar för solvensändamål där Solvens 2 tillämpas** Ska principiellt motsvara ett belopp som en annan försäkringsgivare är beredd att ta över åtagandet för. Består av en bästa skattning av skulden och en riskmarginal.

**Internt kapitalkrav** Styrelse fastställer hur mycket kapital Skandias livbolag behöver hålla för sina risker med hjälp av en internt utvecklad kapitalmodell. Används i den interna styrningen inom Skandiagruppern.

**ISDA- och CSA-avtal** ISDA – International Swaps and Derivatives Association, CSA – Credit Support Annex, legalt dokument som reglerar kreditsupport.

**Kapitalbas** Kapitalbasen motsvarar primärkapital och eventuellt tilläggskapital. Primärkapitalet motsvarar det belopp med vilket tillgångar överskrider

skulder i solvensbalansräkningen efter eventuella avdrag/tillägg.

**Kapitalkrav** Krav på hur mycket kapital som bolaget behöver hålla för sina risker. Storleken på kapitalkraven baseras på hur bolagets tillgångar och skulder utvecklas i olika scenarier.

**Kreditspread** Skillnaden i pris mellan obligationer som har samma löptid men olika kreditvärdighet.

**Legalt kapitalkrav** Kapitalkrav enligt försäkringsrörelselagen.

**Premieinkomst** De pengar som Skandias livbolags kunder betalat in under året.

**Riskapitrestriktion** Begränsar vilka och hur mycket risk Skandias livbolag utsätter försäkringstagarna för i form av mer eller mindre bindande restriktioner. Styrelsen beslutar om riskapitrestriktionerna.

**Riskmandat** Skandiagruppens samlade riskutrymme, det vill säga Skandiagruppens kapitalbas enligt intern kapitalmodell, fördelas i form av riskmandat till olika delar av Skandiagruppens verksamhet, främst dotterbolag och Skandias livbolags kapitalförvaltning.

**Riskmarginal** Explicit marginal för att ta höjd för osäkerhet inom bästa skattning av försäkringsåtagandet.

**Skandiagruppern** Försäkringsgruppen Skandia. Omfattningen av Skandiagruppern överensstämmer med Skandiakoncernens omfattning.

**Skuldtäckning** Skillnaden mellan värdet av tillgångar i förmånsrättsregistret och försäkringstekniska avsättningar för solvensändamål.

**Solvens 1** Äldre regler för beräkning av kapitalkrav och kapitalbas.

**Solvens 2** Ett heltäckande regelverk för försäkringsbolag och försäkringsgrupper som trädde ikraft den 1 januari 2016.

**Solvensbalansräkning** En balansräkning med verkliga värden som behöver upprättas i och med nya regler i Solvens 2.

**Solvensgrad** Relationen mellan tillgångar och försäkringstekniska avsättningar för solvensändamål.

**Solvensmarginal** Kapitalkrav enligt Solvens 1, ska utgöra cirka 4,3 procent av försäkringstekniska avsättningar.

**Solvensrisk** Risken för att Skandias livbolag inte kan fullfölja sina åtaganden enligt försäkringsavtal.

**Solvenskapitalkrav** SCR, på engelska Solvency Capital Requirement. Kapitalkrav enligt försäkringsrörelselagen.

**Standardformeln** De regler som ska tillämpas för att beräkna solvenskapitalkravet för bolag som omfattas av Solvens 2 och som inte har fått godkänt för att använda en intern modell.

**Tracking error** ("aktiv risk") Nyckeltalet visar hur mycket en portföljs avkastning svänger i värde i förhållande till sitt jämförelseindex. Beräknas som standardavvikelsen hos skillnaden mellan portföljens och jämförelseindexets avkastning

**Trafikljuset** Finansinspektionens tillsynsverktyg.

**Traditionella tillgångar** Noterade aktier och räntebärande instrument.

**Återbäringsränta** Det överskott som uppstår i verksamheten fördelas inte direkt till Skandias livbolags kunder utan med en återbäringsränta, som jämnar ut avkastningen över tid.

**Övergångsperiod för övergångsregler för tjänstepensionsförsäkringsverksamhet** Enligt nuvarande svensk lagstiftning upphör övergångsreglerna 31 december 2019. EU lagstiftning ger dock Sverige möjlighet att förlänga övergångsperioden till 31 december 2022.

## Bilaga 1 Placeringar i dotter- och intressebolag

	Organisations- nummer	Säte	Antal aktier	Kapital- andel, %
Försäkringsaktiebolaget Skandia	502017-3083	Stockholm	1 030 762 688	100
Skandia Fastigheter Holding AB	556140-2826	Stockholm	50 000	100
Skandia Link Livsforsikring A/S	20952237	Köpenhamn	7 473	100
Skandia Investment Management AB	556606-6832	Stockholm	1 000	100
Skandia Försäljning AB	556649-0362	Stockholm	1 000	100
Skandikon Pensionsadministration AB	556217-8300	Stockholm	1 000	100
Skandia Operations Center UAB	304048351	Vilnius	151 632 511	100
Skandikon Administration AB	556023-4782	Malmö	1 200	100
Skandia Asset Management Fondsmæglerselskab A/S	31613876	Köpenhamn	8 000 000	100
Skandia A/S	27192319	Köpenhamn	500	100
Skandia Brands AB	556000-1033	Stockholm	3 639 552	100
Försäkringsgirot Sverige AB	556482-4471	Stockholm	5 000 000	25

## Bilaga 2 Balansräkning S.02.01.02

Tillgångar		Solvens II- värde C0010	Skulder		Solvens II- värde C0010
Immateriella tillgångar	R0030	—	Försäkringstekniska avsättningar – skadeförsäkring	R0510	—
Uppskjutna skattefordringar	R0040	3 313	Försäkringstekniska avsättningar – skadeförsäkring (exklusive sjukförsäkring)	R0520	—
Överskott av pensionsförmåner	R0050	—	Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0530	—
Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk	R0060	55 199	Bästa skattning	R0540	—
Placeringstillgångar (andra än tillgångar som innehas för index- och fondförsäkringsavtal)	R0070	406 127 326	Riskmarginal	R0550	—
Fastighet (annat än för eget bruk)	R0080	—	Försäkringstekniska avsättningar – sjukförsäkring (liknande skadeförsäkring)	R0560	—
Innehav i anknutna företag, inklusive intressebolag	R0090	63 269 692	Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0570	—
Aktier	R0100	118 535 037	Bästa skattning	R0580	—
Aktier – börsnoterade	R0110	69 541 965	Riskmarginal	R0590	—
Aktier – icke börsnoterade	R0120	48 993 072	Försäkringstekniska avsättningar – livför- säkring (exklusive indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	R0600	243 196 989
Obligationer	R0130	184 446 677	Försäkringstekniska avsättningar – sjukförsäkring (liknande livförsäkring)	R0610	4 685 514
Statsobligationer	R0140	66 706 605	Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0620	3 597 559
Företagsobligationer	R0150	117 740 072	Bästa skattning	R0630	891 737
Strukturerade produkter	R0160	—	Riskmarginal	R0640	196 218
Värdepapperiserade lån och lån med ställda säkerheter	R0170	—	Försäkringstekniska avsättningar – livförsäkring (exklusive sjukförsäkring samt indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	R0650	238 511 475
Investeringsfonder	R0180	31 240 340	Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0660	167 488 130
Derivat	R0190	2 981 913	Bästa skattning	R0670	69 819 213
Banktillgodohavanden som inte är likvida medel	R0200	—	Riskmarginal	R0680	1 204 132
Övriga investeringar	R0210	5 653 667	Försäkringstekniska avsättningar – livförsäkring (exklusive sjukförsäkring samt indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	R0690	—
Tillgångar som innehas för index-reglerade avtal och fondförsäkringsavtal	R0220	—	Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0700	—
Lån och hypotekslån	R0230	437	Bästa skattning	R0710	—
Lån på försäkringsbrev	R0240	—	Riskmarginal	R0720	—
Lån och hypotekslån till fysiska personer	R0250	—	Eventualförpliktelser	R0740	—
Andra lån och hypotekslån	R0260	437	Andra avsättningar än försäkringstekniska avsättningar	R0750	—
Fordringar enligt återförsäkringsavtal från:	R0270	—	Pensionsåtaganden	R0760	54 978
Skadeförsäkring och sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	R0280	—	Depåer från återförsäkrare	R0770	—
Skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring	R0290	—	Uppskjutna skatteskulder	R0780	355 052
Sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	R0300	—	Derivat	R0790	2 362 085
Livförsäkring och sjukförsäkring som liknar livförsäkring, exklusive sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal	R0310	—	Skulder till kreditinstitut	R0800	6 932 740
Sjukförsäkring som liknar livförsäkring	R0320	—	Andra finansiella skulder än skulder till kreditinstitut	R0810	—
Livförsäkring exklusive sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal	R0330	—	Försäkringsskulder och skulder till förmedlare	R0820	1 342 907
Livförsäkring med indexreglerade förmåner och fondförsäkring	R0340	—	Återförsäkringsskulder	R0830	5 800
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	R0350	—	Skulder (leverantörsskulder, inte försäkring)	R0840	3 278 878
Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare	R0360	—	Efterställda skulder	R0850	—
Återförsäkringsfordringar	R0370	186	Efterställda skulder som inte ingår i primärkapitalet	R0860	—
Fordringar (kundfordringar, inte försäkring)	R0380	3 112 176	Efterställda skulder som ingår i primärkapitalet	R0870	—
Egna aktier (direkt innehav)	R0390	—	Övriga skulder som inte visas någon annanstans	R0880	499 436
Fordringar avseende primärkapitalposter eller garantikapital som infordrats men ej inbetalats	R0400	—	<b>Summa skulder</b>	R0900	258 028 865
Kontanter och andra likvida medel	R0410	10 673 361	<b>Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder</b>	R1000	162 930 709
Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans	R0420	987 576			
<b>Summa tillgångar</b>	<b>R0500</b>	<b>420 959 574</b>			

## Bilaga 3 Premier, ersättningar och kostnader per affärgren S.05.01.02

Affärgren för: skadeförsäkring och återförsäkringsförpliktelser  
(direkt försäkring och beviljad proportionell återförsäkring)

		Sjukvårds- försäkring C0010	Försäkring avseende inkomst- skydd C0020	Trygghets- försäkring vid arbets- skada C0030	Ansvars- försäkring för motor- fordon C0040	Övrig motor- fordons- försäkring C0050	Sjö-, luft- farts- och transport- försäkring C0060	Försäkring mot brand och annan skada på egendom C0070	Allmän ansvars- försäkring C0080	Kredit- och borgens- försäkring C0090
<b>Premieinkomst</b>										
Brutto - direkt försäkring	R0110	—	210 300	—	—	—	—	—	—	—
Brutto - mottagen proportionell återförsäkring	R0120	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brutto - mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0130	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET
Återförsäkrarens andel	R0140	—	375	—	—	—	—	—	—	—
Netto	R0200	—	209 925	—	—	—	—	—	—	—
<b>Intjänade premier</b>										
Brutto - direkt försäkring	R0210	—	210 300	—	—	—	—	—	—	—
Brutto - mottagen proportionell återförsäkring	R0220	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brutto - mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0230	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET
Återförsäkrarens andel	R0240	—	375	—	—	—	—	—	—	—
Netto	R0300	—	209 925	—	—	—	—	—	—	—
<b>Inträffade skadekostnader</b>										
Brutto - direkt försäkring	R0310	—	568 138	—	—	—	—	—	—	—
Brutto - mottagen proportionell återförsäkring	R0320	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brutto - mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0330	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET
Återförsäkrarens andel	R0340	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Netto	R0400	—	568 138	—	—	—	—	—	—	—
<b>Ändringar inom övriga avsättningar</b>										
Brutto - direkt försäkring	R0410	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brutto - mottagen proportionell återförsäkring	R0420	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brutto - mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0430	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET
Återförsäkrarens andel	R0440	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Netto	R0500	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppkomna kostnader	R0550	—	50 827	—	—	—	—	—	—	—
Övriga kostnader	R1200	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET
<b>Totala kostnader</b>	<b>R1300</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>

Med ET avses ej tillämpligt

Fortsättning Bilaga 3 Premier, ersättningar och kostnader per affärgren S.05.01.02

	Affärgren för: <b>skadeförsäkring och återförsäkringsförpliktelser (direkt försäkring och beviljad proportionell återförsäkring)</b>				Affärgren för: <b>mottagen icke-proportionell återförsäkring</b>				Totalt <b>C0200</b>
	Rätts- skydds- försäkring <b>C0100</b>	Assistans- försäkring <b>C0110</b>	Försäkring mot eko- nomiska förluster av olika slag <b>C0120</b>	Sjuk- försäkring <b>C0130</b>	Olycksfall <b>C0140</b>	Sjöfart, luftfart, transport <b>C0150</b>	Fastigheter <b>C0160</b>		
<b>Premieinkomst</b>									
Brutto – direkt försäkring	<b>R0110</b>	—	—	—	ET	ET	ET	ET	210 300
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	<b>R0120</b>	—	—	—	ET	ET	ET	ET	—
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	<b>R0130</b>	ET	ET	ET	—	—	—	—	—
Återförsäkrarens andel	<b>R0140</b>	—	—	—	—	—	—	—	375
Netto	<b>R0200</b>	—	—	—	—	—	—	—	209 925
<b>Intjänade premier</b>									
Brutto – direkt försäkring	<b>R0210</b>	—	—	—	ET	ET	ET	ET	210 300
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	<b>R0220</b>	—	—	—	ET	ET	ET	ET	—
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	<b>R0230</b>	ET	ET	ET	—	—	—	—	—
Återförsäkrarens andel	<b>R0240</b>	—	—	—	—	—	—	—	375
Netto	<b>R0300</b>	—	—	—	—	—	—	—	209 925
<b>Inträffade skadekostnader</b>									
Brutto – direkt försäkring	<b>R0310</b>	—	—	—	ET	ET	ET	ET	568 138
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	<b>R0320</b>	—	—	—	ET	ET	ET	ET	—
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	<b>R0330</b>	ET	ET	ET	—	—	—	—	—
Återförsäkrarens andel	<b>R0340</b>	—	—	—	—	—	—	—	—
Netto	<b>R0400</b>	—	—	—	—	—	—	—	568 138
<b>Ändringar inom övriga avsättningar</b>									
Brutto – direkt försäkring	<b>R0410</b>	—	—	—	ET	ET	ET	ET	—
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	<b>R0420</b>	—	—	—	ET	ET	ET	ET	—
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	<b>R0430</b>	ET	ET	ET	—	—	—	—	—
Återförsäkrarens andel	<b>R0440</b>	—	—	—	—	—	—	—	—
Netto	<b>R0500</b>	—	—	—	—	—	—	—	—
<b>Uppkomna kostnader</b>	<b>R0550</b>	—	—	—	—	—	—	—	50 827
<b>Övriga kostnader</b>	<b>R1200</b>	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET	—
<b>Totala kostnader</b>	<b>R1300</b>	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET	50 827

Med ET avses ej tillämpligt



Fortsättning Bilaga 3 Premier, ersättningar och kostnader per affärsgren S.05.01.02

	Affärsgren för: livförsäkringsförpliktelser							Livåterförsäkringsförpliktelser		Totalt
	Sjukförsäkring C0210	Försäkring med rätt till överskott C0220	Fondförsäkring och indexförsäkring C0230	Annan livförsäkring C0240	Skadelivräntor till följd av skadeförsäkringsavtal som härrör från C0250	Livräntor som härrör från skadeförsäkringsavtal och som avser andra försäkringsförpliktelser än sjukförsäkringsförpliktelser C0260	Sjukförsäkring mottagen återförsäkring C0270	Livåterförsäkring C0280	C0300	
<b>Premieinkomst</b>										
Brutto	R1410	1 052 392	18 228 356	—	—	—	—	—	—	19 280 748
Återförsäkrarens andel	R1420	988	5 811	—	—	—	—	—	—	6 799
Netto	R1500	1 051 404	18 222 545	—	—	—	—	—	—	19 273 949
<b>Intjänade premier</b>										
Brutto	R1510	1 052 392	18 228 356	—	—	—	—	—	—	19 280 748
Återförsäkrarens andel	R1520	988	5 811	—	—	—	—	—	—	6 799
Netto	R1600	1 051 404	18 222 545	—	—	—	—	—	—	19 273 949
<b>Inträffade skadekostnader</b>										
Brutto	R1610	1 060 355	11 978 400	—	—	—	—	—	—	13 038 755
Återförsäkrarens andel	R1620	186	17 509	—	—	—	—	—	—	17 695
Netto	R1700	1 060 169	11 960 891	—	—	—	—	—	—	13 021 060
<b>Ändringar inom övriga avsättningar</b>										
Brutto	R1710	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Återförsäkrarens andel	R1720	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Netto	R1800	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<b>Uppkomna kostnader</b>	R1900	216 837	1 580 729	—	—	—	—	1 858	—	1 799 425
<b>Övriga kostnader</b>	R2500	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET	—
<b>Totala kostnader</b>	R2600	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET	ET	1 799 425

Med ET avses ej tillämpligt

## Bilaga 4 Premier, ersättningar och kostnader per land S.05.02.01

		De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst - skadeförsäkringsåtaganden						De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst och hemland
		Hemland						
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
	<b>R0010</b>	—					—	
		<b>C0080</b>	<b>C0090</b>	<b>C0100</b>	<b>C0110</b>	<b>C0120</b>	<b>C0130</b>	<b>C0140</b>
<b>Premieinkomst</b>								
Brutto – direkt försäkring	<b>R0110</b>	210 300	—	—	—	—	—	210 300
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	<b>R0120</b>	—	—	—	—	—	—	—
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	<b>R0130</b>	—	—	—	—	—	—	—
Återförsäkrarens andel	<b>R0140</b>	375	—	—	—	—	—	375
Netto	<b>R0200</b>	209 925	—	—	—	—	—	209 925
<b>Intjänade premier</b>								
Brutto – direkt försäkring	<b>R0210</b>	210 300	—	—	—	—	—	210 300
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	<b>R0220</b>	—	—	—	—	—	—	—
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	<b>R0230</b>	—	—	—	—	—	—	—
Återförsäkrarens andel	<b>R0240</b>	375	—	—	—	—	—	375
Netto	<b>R0300</b>	209 925	—	—	—	—	—	209 925
<b>Inträffade skadekostnader</b>								
Brutto – direkt försäkring	<b>R0310</b>	568 138	—	—	—	—	—	568 138
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	<b>R0320</b>	—	—	—	—	—	—	—
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	<b>R0330</b>	—	—	—	—	—	—	—
Återförsäkrarens andel	<b>R0340</b>	—	—	—	—	—	—	—
Netto	<b>R0400</b>	568 138	—	—	—	—	—	568 138
<b>Ändringar inom övriga avsättningar</b>								
Brutto – direkt försäkring	<b>R0410</b>	—	—	—	—	—	—	—
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	<b>R0420</b>	—	—	—	—	—	—	—
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	<b>R0430</b>	—	—	—	—	—	—	—
Återförsäkrarens andel	<b>R0440</b>	—	—	—	—	—	—	—
Netto	<b>R0500</b>	—	—	—	—	—	—	—
Uppkomna kostnader	<b>R0550</b>	50 827	—	—	—	—	—	50 827
Övriga kostnader	<b>R1200</b>	ET	ET	ET	ET	ET	ET	—
Totala kostnader	<b>R1300</b>	ET	ET	ET	ET	ET	ET	50 827

Med ET avses ej tillämpligt

Fortsättning Bilaga 4 Premier, ersättningar och kostnader per land S.05.02.01

	R1400	De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst - livförsäkringsåtaganden						De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst och hemland
		Hemland						
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280
<b>Premieinkomst</b>								
Brutto	R1410	19 280 748	—	—	—	—	—	19 280 748
Återförsäkrarens andel	R1420	6 799	—	—	—	—	—	6 799
Netto	R1500	19 273 949	—	—	—	—	—	19 273 949
<b>Intjänade premier</b>								
Brutto	R1510	19 280 748	—	—	—	—	—	19 280 748
Återförsäkrarens andel	R1520	6 799	—	—	—	—	—	6 799
Netto	R1600	19 273 949	—	—	—	—	—	19 273 949
<b>Inträffade skadekostnader</b>								
Brutto	R1610	13 038 755	—	—	—	—	—	13 038 755
Återförsäkrarens andel	R1620	17 695	—	—	—	—	—	17 695
Netto	R1700	13 021 060	—	—	—	—	—	13 021 060
<b>Ändringar inom övriga avsättningar</b>								
Brutto	R1710	—	—	—	—	—	—	—
Återförsäkrarens andel	R1720	—	—	—	—	—	—	—
Netto	R1800	—	—	—	—	—	—	—
<b>Uppkomna kostnader</b>	R1900	1 799 425	—	—	—	—	—	1 799 425
<b>Övriga kostnader</b>	R2500	ET	ET	ET	ET	ET	ET	—
<b>Totala kostnader</b>	R2600	ET	ET	ET	ET	ET	ET	1 799 425

Med ET avses ej tillämpligt

## Bilaga 5 Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring och SLT sjukförsäkring S.12.01.02

	Försäkring med rätt till över skott	Fondförsäkring och indexförsäkring			Annan livförsäkring			Skadelivräntor till följd av skadeförsäkringsavtal som härrör från andra försäkringsåtaganden än sjukförsäkringsåtaganden	Mottagen återförsäkring	Totalt (livförsäkring utom sjukförsäkring, inkl. fond- och indexförsäkring)	
		C0020	C0030	Avtal utan optioner och garantier C0040	Avtal med optioner eller garantier C0050	C0060	Avtal utan optioner och garantier C0070				Avtal med optioner eller garantier C0080
<b>Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet</b>	<b>RO010</b>	<b>167 488 130</b>	—	ET	ET	—	ET	ET	—	—	<b>167 488 130</b>
Totala medel som kan återkrävas från återförsäkring/ specialföretag och finansiell återförsäkring efter justering för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang associerat med försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	<b>RO020</b>	—	—	ET	ET	—	ET	ET	—	—	—
<b>Försäkringstekniska avsättningar beräknade som summan av bästa skattning och riskmarginal</b>											
<b>Bästa skattning</b>											
<b>Bästa skattning, brutto</b>	<b>RO030</b>	<b>69 819 213</b>	ET	—	—	ET	—	—	—	—	<b>69 819 213</b>
Det totala belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag efter justering för förväntade förluster till följd av att motparten fallerar	<b>RO080</b>	—	ET	—	—	ET	—	—	—	—	—
Bästa skattning minus belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag och finansiell återförsäkring	<b>RO090</b>	69 819 213	ET	—	—	ET	—	—	—	—	69 819 213
<b>Riskmarginal</b>	<b>RO100</b>	<b>1 204 132</b>	—	ET	ET	—	ET	ET	—	—	<b>1 204 132</b>
<b>Belopp avseende övergångsåtgärden för försäkringstekniska avsättningar</b>											
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	<b>RO110</b>	—	—	ET	ET	—	ET	ET	—	—	—
Bästa skattning	<b>RO120</b>	—	ET	—	—	ET	—	—	—	—	—
Riskmarginal	<b>RO130</b>	—	—	ET	ET	—	ET	ET	—	—	—
<b>Försäkringstekniska avsättningar – totalt</b>	<b>RO200</b>	<b>238 511 474</b>	—	ET	ET	—	ET	ET	—	—	<b>238 511 474</b>

Med ET avses ej tillämpligt

## Fortsättning Bilaga 5 Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring och SLT sjukförsäkring S.12.01.02

		Sjukförsäkring som liknar livförsäkring			Skadeliv- räntor till följd av skadeförsäk- ringsavtal som härrör från sjuk- försäkrings- åtaganden	Mottagen återförsäk- ring, Sjukför- säkring	Totalt, sjuk- försäkring som liknar livförsäkring
		C0160	C0170	C0180			
<b>Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet</b>	<b>R0210</b>	3 597 559	ET	ET	—	—	3 597 559
Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang associerat med återförsäkring som helhet	<b>R0220</b>	—	ET	ET	—	—	—
<b>Försäkringstekniska avsättningar beräknade som summan av bästa skattning och riskmarginal</b>							
<b>Bästa skattning</b>							
<b>Bästa skattning, brutto</b>	<b>R0030</b>	ET	891 737	—	—	—	891 737
Det totala belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag efter justering för förväntade förluster till följd av att motparten fallerar	<b>R0080</b>	ET	—	—	—	—	—
Bästa skattning minus belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag och finansiell återförsäkring	<b>R0090</b>	ET	891 737	—	—	—	891 737
<b>Riskmarginal</b>	<b>R0100</b>	196 218	ET	ET	—	—	196 218
<b>Belopp avseende övergångsåtgärden för försäkringstekniska avsättningar</b>							
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	<b>R0110</b>	—	ET	ET	—	—	—
Bästa skattning	<b>R0120</b>	ET	—	—	—	—	—
Riskmarginal	<b>R0130</b>	—	ET	ET	—	—	—
<b>Försäkringstekniska avsättningar – totalt</b>	<b>R0200</b>	4 685 514	ET	ET	—	—	4 685 514

Med ET avses ej tillämpligt

## Bilaga 6 Kapitalbas S.23.01.01

		Totalt C0010	Nivå 1 – utan be- gränsningar C0020	Nivå 1 – begränsad C0030	Nivå 2 C0040	Nivå 3 C0050
<b>Primärkapital före avdrag för ägarintressen i andra finansiella sektorer enligt artikel 68 i delegerade förordning (EU) nr 2015/35</b>						
Stamaktiekapital (egna aktier brutto)	R0010	—	—	ET	—	ET
Överkursfond relaterad till stamaktiekapital	R0030	—	—	ET	—	ET
Garantikapital, medlemsavgifter eller motsvarande primärkapitalpost för ömsesidiga och liknande företag	R0040	—	—	ET	—	ET
Efterställda medlemskonton	R0050	—	ET	ET	—	ET
Överskottsmedel	R0070	58 186 303	58 186 303	ET	ET	ET
Preferensaktier	R0090	—	ET	—	—	—
Överkursfond relaterad till preferensaktier	R0110	—	ET	—	—	—
Avstämningsreserv	R0130	15 133 445	15 133 445	ET	ET	ET
Efterställda skulder	R0140	—	ET	—	—	—
Ett belopp som är lika med värdet av uppskjutna skattefordringar netto	R0160	—	ET	ET	ET	—
Andra kapitalbasposter som godkänts av tillsynsmyndigheten som primärkapital som ej specificeras ovan	R0180	89 610 961	89 610 961	—	—	—
<b>Kapitalbas från den finansiella redovisningen som inte bör ingå i avstämningsreserven och inte uppfyller kriterierna för att klassificeras som kapitalbas enligt Solvens II</b>						
Kapitalbas från den finansiella redovisningen som inte bör ingå i avstämningsreserven och inte uppfyller kriterierna för att klassificeras som kapitalbas enligt Solvens II	R0220	—	—	—	—	—
<b>Avdrag</b>						
Avdrag för ägarintressen i finansinstitut och kreditinstitut	R0230	—	—	—	—	—
<b>Totalt primärkapital efter avdrag</b>	<b>R0290</b>	<b>162 930 709</b>	<b>162 930 709</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>
<b>Tilläggskapital</b>						
Obetalt och ej infordrat garantikapital inlösningsbart på begäran	R0300	—	ET	ET	—	ET
Obetalt och ej infordrat garantikapital, obetalda och ej infordrade medlemsavgifter eller motsvarande primärkapitalpost för ömsesidiga och liknande företag, som kan inlösas på begäran	R0310	—	ET	ET	—	ET
Obetalda och ej infordrade preferensaktier inlösningsbara på begäran	R0320	—	ET	ET	—	—
Ett rättsligt bindande åtagande att på begäran teckna och betala för efterställda skulder	R0330	—	ET	ET	—	—
Bankkreditiv och garantier enligt artikel 96.2 i direktiv 2009/138/EG	R0340	—	ET	ET	—	ET
Andra bankkreditiv och garantier än enligt artikel 96.2 i direktiv 2009/138/EG	R0350	—	ET	ET	—	—
Framtida fodran av ytterligare bidrag från medlemmar enligt artikel 96.3 första stycket i direktiv 2009/138/EG	R0360	—	ET	ET	—	ET
Framtida fodran av ytterligare bidrag från medlemmar– andra än enligt artikel 96.3 första stycket i direktiv 2009/138/EG	R0370	—	ET	ET	—	—
Annat tilläggskapital	R0390	—	ET	ET	—	—
<b>Sammanlagt tilläggskapital</b>	<b>R0400</b>	<b>—</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>	<b>—</b>	<b>—</b>
<b>Tillgänglig och medräkningsbar kapitalbas</b>						
Total tillgänglig kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet	R0500	162 930 709	162 930 709	—	—	—
Total tillgänglig kapitalbas för att täcka minimikapitalkravet	R0510	162 930 709	162 930 709	—	—	ET
Total medräkningsbar kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet	R0540	162 930 709	162 930 709	—	—	—
Total medräkningsbar kapitalbas för att täcka minimikapitalkravet	R0550	162 930 709	162 930 709	—	—	ET
<b>Solvenskapitalkrav</b>	<b>R0580</b>	<b>40 395 008</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>
<b>Minimikapitalkrav</b>	<b>R0600</b>	<b>10 098 752</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>
<b>Medräkningsbar kapitalbas i förhållande till solvenskapitalkrav</b>	<b>R0620</b>	<b>403%</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>
<b>Medräkningsbar kapitalbas i förhållande till minimikapitalkrav</b>	<b>R0640</b>	<b>1613%</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>

Med ET avses ej tillämpligt



Fortsättning Bilaga 6 Kapitalbas S.23.01.01

		Nivå 1 - utan be- gränsningar
	Totalt C0060	
<b>Avstämningsreserv</b>		
Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder	R0700 162 930 709	ET
Egna aktier (som innehas direkt och indirekt)	R0710 —	ET
Förutsebarutdelningar, utskiftningar och avgifter	R0720 —	ET
Andra primärkapitalposter	R0730 147 797 264	ET
Justering för kapitalbasposter med begränsningar med avseende på matchningsjusteringsportföljer och separata fonder	R0740 —	ET
<b>Avstämningsreserv</b>	<b>R0760 15 133 445</b>	<b>ET</b>
<b>Förväntade vinster</b>		
Förväntade vinster som ingår i framtida premier – livförsäkringsverksamhet	R0770	ET
Förväntade vinster som ingår i framtida premier – skadeförsäkringsverksamhet	R0780	ET
<b>Totala förväntade vinster som ingår i framtida premier</b>	<b>R0790</b>	<b>ET</b>

Med ET avses ej tillämpligt

## Bilaga 7 Solvenskapitalkrav – för försäkringsbolag som omfattas av standardformeln S.25.01.21

		Solvens- kapitalkrav brutto C0110	Företags- specika parametrar C0090	Förenklingar C0100
Marknadsrisk	R0010	32 349 818	ET	—
Motpartsrisk	R0020	99 333	ET	ET
Teckningsrisk för livförsäkring	R0030	1 818 751	—	—
Teckningsrisk för sjukförsäkring	R0040	567 948	—	—
Teckningsrisk för skadeförsäkring	R0050	—	—	—
Diversifiering	R0060	-1 805 601	ET	ET
Immateriell tillgångsrisk	R0070	—	ET	ET
<b>Primärt solvenskapitalkrav</b>	<b>R0100</b>	<b>33 030 249</b>	<b>ET</b>	<b>ET</b>

<b>Beräkning av solvenskapitalkrav</b>		<b>C0100</b>
Operativ risk	R0130	318 199
Förlusttäckningskapacitet i försäkringstekniska avsättningar	R0140	—
Förlusttäckningskapacitet i uppskjutna skatter	R0150	-111 568
Kapitalkrav för verksamhet som drivs i enlighet med art. 4 i direktiv 2003/41/EG	R0160	7 158 127
<b>Solvenskapitalkrav exklusive kapitaltillägg</b>	<b>R0200</b>	<b>40 395 008</b>
Kapitaltillägg redan infört	R0210	—
<b>Solvenskapitalkrav</b>	<b>R0220</b>	<b>40 395 008</b>
Övrig information om solvenskapitalkrav		
<b>Kapitalkrav för undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk</b>	<b>R0400</b>	<b>—</b>
Totalt belopp för teoretiska solvenskapitalkrav för återstående del	R0410	33 236 881
Totalt belopp för teoretiskt solvenskapitalkrav för separata fonder	R0420	7 158 127
Totalt belopp för teoretiskt solvenskapitalkrav för matchningsjusteringsportföljer	R0430	—
Diversifieringseffekter till följd av aggregering av nSCR separata fonder för artikel 304	R0440	—

Med ET avses ej tillämpligt

## Bilaga 8 Minimikapitalkrav – både livförsäkrings- och skadeförsäkringsverksamhet S.28.02.01

	Skade- försäkrings- verksamhet Minimikapi- talkrav <sub>(L,NL)</sub> Resultat C0010	Liv- försäkrings- verksamhet Minimikapi- talkrav <sub>(NL,L)</sub> Resultat C0020	Skadeförsäkringsverksamhet		Livförsäkringsverksamhet	
			Bästa skattning och försäk- ringstekniska avsättningar netto (efter återförsäkring/ specialföretag) beräknade som helhet C0030	Premieinkomst netto (efter återförsäk- ring) under de senaste 12 månaderna C0040	Bästa skattning och försäk- ringstekniska avsättningar netto (efter återförsäkring/ specialföretag) beräknade som helhet C0050	Premieinkomst netto (efter återförsäk- ring) under de senaste 12 månaderna C0060
Linjär formelkomponent för försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser för skadeförsäkring	R0010	—	—	—	—	—
Sjukvårdsförsäkring och proportionell återförsäkring	R0020	—	—	—	—	—
Försäkring avseende inkomstskydd och proportionell återförsäkring	R0030	—	—	—	—	—
Trygghetsförsäkring vid arbetskada och proportionell återförsäkring	R0040	—	—	—	—	—
Ansvarsförsäkring för motorfordon och proportionell återförsäkring	R0050	—	—	—	—	—
Övrig motorfordonsförsäkring och proportionell återförsäkring	R0060	—	—	—	—	—
Sjö-, luftfarts- och transportförsäkring och proportionell återförsäkring	R0070	—	—	—	—	—
Försäkring mot brand och annan skada på egendom och proportionell återförsäkring	R0080	—	—	—	—	—
Allmän ansvarsförsäkring och proportionell återförsäkring	R0090	—	—	—	—	—
Kredit- och borgensförsäkring och proportionell återförsäkring	R0100	—	—	—	—	—
Rättsskyddsförsäkring och proportionell återförsäkring	R0110	—	—	—	—	—
Assistansförsäkring och proportionell återförsäkring	R0120	—	—	—	—	—
Försäkring mot ekonomiska förluster av olika slag och proportionell återförsäkring	R0130	—	—	—	—	—
Icke-proportionell sjukåterförsäkring	R0140	—	—	—	—	—
Icke-proportionell olycksfallsåterförsäkring	R0150	—	—	—	—	—
Icke-proportionell sjö-, luftfarts- och transportåterförsäkring	R0160	—	—	—	—	—
Icke-proportionell egendomsåterförsäkring	R0170	—	—	—	—	—

Fortsättning Bilaga 8 Minimikapitalkrav – både livförsäkrings- och skadeförsäkringsverksamhet S.28.02.01

		Skade- försäkrings- verksamhet Minimikapi- talkrav <sup>(L,NL)</sup> Resultat C0070	Liv- försäkrings- verksamhet Minimikapi- talkrav <sup>(L,L)</sup> Resultat C0080
<b>Linjär formelkomponent för försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser för livförsäkring</b>	<b>R0200</b>	—	9 147 384

		Skadeförsäkringsverksamhet		Livförsäkringsverksamhet	
		Bästa skattning och försäk- ringstekniska avsättningar netto (efter återförsäkring/ specialföretag) beräknade som helhet C0090	Premieinkomst netto (efter återförsäk- ring) under de senaste 12 månaderna C0100	Bästa skattning och försäk- ringstekniska avsättningar netto (efter återförsäkring/ specialföretag) beräknade som helhet C0110	Premieinkomst netto (efter återförsäk- ring) under de senaste 12 månaderna C0120
Förpliktelser med rätt till andel i överskott – garanterade förmåner	<b>R0210</b>	—	ET	236 756 617	ET
Förpliktelser med rätt till andel i överskott – diskretionära förmåner	<b>R0220</b>	—	ET	550 725	ET
Försäkringsförpliktelser med indexreglerade förmåner och fondförsäkring	<b>R0230</b>	—	ET	—	ET
Annan liv(åter)försäkrings- och sjuk(åter)försäkringsförpliktelser	<b>R0240</b>	—	ET	4 489 297	ET
Sammanlagd risksumma för alla liv(åter)försäkringsförpliktelser	<b>R0250</b>	ET	—	ET	459 645 447

Med ET avses ej tillämpligt

#### Övergripande beräkning av minimikapitalkrav

		C0130
Linjärt minimikapitalkrav	<b>R0300</b>	9 147 384
Solvenskapitalkrav	<b>R0310</b>	40 395 008
Högsta minimikapitalkrav	<b>R0320</b>	18 177 753
Lägsta minimikapitalkrav	<b>R0330</b>	10 098 752
Kombinerat minimikapitalkrav	<b>R0340</b>	10 098 752
Tröskelvärde för minimikapitalkrav	<b>R0350</b>	36 501
<b>Minimikapitalkrav</b>	<b>R0400</b>	10 098 752

#### Beräkning av teoretiskt minimikapitalkrav

		Skade- försäkrings- verksamhet C0140	Liv- försäkrings- verksamhet C0150
Teoretisk linjärt minimikapitalkrav	<b>R0500</b>	—	9 147 384
Teoretiskt solvenskapitalkrav exklusive kapitaltillägg (årliga eller senaste beräkningen)	<b>R0510</b>	—	40 395 008
Teoretiskt högsta minimikapitalkrav	<b>R0520</b>	—	18 177 753
Teoretiskt minsta minimikapitalkrav	<b>R0530</b>	—	10 098 752
Teoretiskt kombinerat minimikapitalkrav	<b>R0540</b>	—	10 098 752
Tröskelvärde för de teoretiska minimikapitalkravet	<b>R0550</b>	—	36 501
Teoretiskt minimikapitalkrav	<b>R0560</b>	—	10 098 752

